Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 127 (1877) ♦ Вівторок, 7 липня 1998 року ♦ Ціна договірна

УРЯД "ПІШОВ НА ВИ", профспілки зайняли оборону

«Прийняття Кабінетом міністрів постанови № 972 грубо порушило права профспілок, гарантовані статтями 243, 244, 247 Кодексу законів про працю України, — йдеться в зверненні до гаранта Конституції. — Дії уряду України вже тепер викликали гостру негативну реакцію трудових колективів, поставивши під загрозу літнє оздоровлення працівників, членів їхній сімей». Тому профспілки просять терміново скасувати горезвісну постанову уряду та притягти до відповідальності посадових осіб, винних у появі цієї «протиправної сфальсифікованої постанови».

(Закінчення на 2-й стор.).

ЗНОВУ СУД. ЕКС-МІНІСТР ЮСТИЦІЇ НА ЦЬОМУ НЕ ЗУПИНИТЬСЯ?

За повідомленнями кількох інформагентств, Київський міський суд в особі судді Олександра Мироненка виніс вердикт з приводу уже нашумілої «справи Сергія Головатого» — парламентські вибори у столичному 222-му виборчому окрузі визнано недійсними.

Нагадаю, що рішенням окружної виборчої комісії від 30 квітня обраним народним депутатом тут було визнано, а постановою ЦВК зареєстровано саме екс-міністра юстиції Сергія Головатого. Він склав присягу і згідно з Конституцією України набув повноважень народного депутата. Разом з тим Печерський районний суд Києва поставив під сумнів його перемогу на виборах, а Верховний суд переглянув це рішення і передав справу на новий розгляд до міського суду.

(Закінчення на 5-й стор.).

Виступи кандидатів на посаду Голови Верховної Ради України 3—5

"Мертвий" закон про "живий товар".

Виходячи з міжнародно-правових зобов'язань, Верховна Рада України вчасно прийняла закон, який передбачає відповідальність за торгівлю людьми та незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння) дітей. Однак юридичні норми, якими було доповнено Кримінальний кодекс України (ст. ст.115-2, 124-1), викликають безліч зауважень, які роблять цей правовий акт малопродуктивним на практиці.

(Закінчення на 11-й стор.).

Куди повертати пенсіонеру: ліворуч чи праворуч? 6

Власної нафти у нас — як кіт наплакав... 13

Готовність номер...

Міністр закордонних справ України Борис Тарасюк відбув у Вашингтон. Він проведе низку зустрічей з держсекретарем США Мадлен Олбрайт, міністром оборони США Уільямом Коеном, членами американського конгресу, іншими політичними діячами. Обговорюватимуться питання двостороннього співробітництва, розвитку україно-американських відносин та стратегічного партнерства. Основна увага під час зустрічі — підготовці до проведення другого пленарного засідання україно-американської міждержавної комісії «Кучма—Гор» у Києві 22—23 липня, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Лист на першу сторінку

Палка любов раз на чотири роки

За невикористані санаторно-курортні путівки протягом двох років маємо одержати їх вартість. Але немає грошей, до речі, і путівок теж. Шкода, що закон, над яким розумні люди працювали не один день, не виконують. Гірко від того, що про нас згадують, лише коли потрібні голоси. Ох і люблять нас тоді...

Іван АРЖАНОВ,
інвалід війни, ветеран праці.

Дніпропетровськ.

Життя наше, картопляне

Врожай-98

У змаганні за другий хліб гору знов бере приватник. Громадський сектор, повідомили в Інституті картоплярства, засадив бульбою лише 39,1 тис. га. Левова частка — 95% «картопляних» ланів — за індивідуалом. Через скорочення в колишніх колгоспах та радгоспах площ під культурою і нadлишок спеціальної техніки. Хоча вона й стара та малопродуктивна — її в кілька разів більше, ніж необхідно для збирання.

Експансія іноземної бульби нинішнього року нам, здається, не загрожує — постанова Кабміну захистила з 15 серпня по 15 листопада картопляні бастіони ввізним митом, яке, за прогнозами, здорожить «закордонну гостю» в 2,5 раза. Очікується, вітчизняний земляний продукт, порівняно з торішнім, не подешевшає. Торгмережа, опісля картопляних жнив, за кілограм другого хліба проситиме 50—70 копійок.

До речі, привід для гордощів: за кількістю спожитого ми традиційно в лідирах і вже давно «переплюнули» американців. 1997 року кожен середньостатистичний українець «сточив» 133 кілограми барабоь, тоді як у США обмежилися 57. І пріоритетів тут нас не змусить віддати ніхто — врешті-решт треба ж щось їсти...

❍ З 1 січня 1999 р. указом Президента запроваджено єдиний податок для малого бізнесу.

❍ Конституційний суд оголосив сьогодні рішення щодо представлення Президента країни стосовно Закону «Про приватизацію державласності».

❍ У Дніпропетровській області очікують урожай зернових на рівні 24,5 центнера з гектара.

P. S.

Прогноз

Ставки на Голову. На цей тиждень

О. Ткаченко

Ю. Костенко

Народні депутати прогнозують висування кандидатур на посаду глави парламенту в черговій спробі виборів. Так, ряд представників лівого крила парламенту допускає можливість повторного висунення члена фракції «Лівий центр» Олександра Ткаченка, і що його, в принципі, можуть підтримати всі фракції, крім Народного руху. Лідер фракції ПСПУ Наталія Вітренко також вважає висунення О. Ткаченка «логічним». У разі його обрання Головою вона бачить на місці першого заступника представника фракції НДП, а на місці заступників — представників КПУ, СДПУ (о), ПЗУ.

І. Плющ

В. Черепа

Однак депутат Віктор Омеліч (фракція «Громада») сумнівається, що ліві можуть повернутися до кандидатури О. Ткаченка. Депутат вважає, що в наступному турі можуть бути висунені кандидатури Юрія Костенка (фракція Руху), Валерія Черепа чи Івана Плюща (фракція НДП). Якщо оберуть Головою В. Черепа, на думку В. Омеліча, першим заступником може стати комуніст Станіслав Гуренко, а заступником — рухівець Юрій Костенко. Думку про можливе висування Ю. Костенка поділяє і депутат Володимир Черняк (фракція Руху). Він також вбачає можливість висунення Віктора Медведчука (фракція СДПУ (о). Якщо Головою буде обрано Ю. Костенка, на думку В. Черняка, першим заступником може стати представник комуністів С. Гуренко, а заступником — представник правоцентристських партій.

Член фракції НДП Володимир Семиноженко переконаний, що в наступному турі кандидатуру повинна висунути не одна фракція НДП, а щонайменше 5 фракцій. Тобто Головою стане той, кого підтримає п'ята фракція. Нею, на його думку, може бути і Компартія, і «Громада», але передусім — ПСПУ. Як кажуть, час покаже. До речі, багато депутатів сподіваються, що цього тижня нарешті буде поставлено крапку.

Коментар тижня

За двадцятим заходом на Івана Купала

Отже, сьогодні, коли цей номер газети вже побачить світ, у сесійному залі Верховної Ради на черзі — двадцяте висунення і голосування за кандидатів на посаду голови парламенту. Коли б на початку цього марафону серед депутатів знайшовся свій Нострадамус, який напророкував би, що український парламент і на Івана Купала залишатиметься без голови, йому, напевне, порадили б звернутися до психіатра.

Однак саме такою є правда. Ось уже майже два місяці Верховна Рада неспроможна обрати собі керівника. Яких тільки причин парламентської кризи не наводять самі народні обранці, політологи, парламентські оглядачі. Але рідко хто називає справжню, тим більше, що звучить вона не з парламентської трибуни, а в кулуарах: найшла коса на камінь.

Де коса, а де камінь? Відповідь, здавалося б, напрошується сама: коса — ліві, камінь — праві. Насправді це далеко не так, бо у нашій Верховній Раді насправді немає ні лівих, ні правих. Дедалі переконливішими видаються прогнози тих політологів, які передбачають розпад партійних союзів, що склалися на час виборів Голови ВР, коли його оберуть. А після інформації у сесійному залі В'ячеслава Чорновола, що у його фракції, як і в інших, зріє серед членів партії думка про необхідність створення у ВР парламентської більшості, стало ясно, що над союзом чотирьох правих збираються хмари ще до обрання голови.

У зв'язку з цим надзвичайно цікавим для роздумів тепер і на майбутнє є аналіз голосування у ВР минулого тижня, характерне для всіх попередніх 19 турів. Для прикладу візьмімо голосування за Олександра Мороза і Олександра Бандурку, єдиних кандидатів від лівих і від правих.

У середу з 441 депутата, які мають право брати участь у голосуванні, бюлетені взяли 225. Лічильна комісія не повідомляє, що сталося з рештою 226 депутатами. Хто не з'явився на сесію, хто захворів, хто у відрядженнях, а хто на час голосування пішов пити каву, щоб повернутися, коли зроблять підрахунки. Певна річ, що лічильна комісія поіменно знає, хто відмовився брати бюлетені і пішов пити каву. Або кого не було на сесії. І це не секрет ні для депутатів, ні для газет, якщо ті захочуть назвати «відмовників» поіменно.

У п'ятницю за Олександра Бандурку з 441 депутата, які мають право голосувати, бюлетені взяли з 385. Чим займалися, де були 56 депутатів — невідомо. З тих 385 народних обранців, які взяли бюлетені, проголосували 234. 151 депутат з бюлетенями в кишенях, очевидно, також пішов пити каву. Таким чином не голосували 207 «відмовників».

І хоча аналітики розклад останнього голосування розцінюють як помсту лівих за блокування виборів правими, та подібну картину можна простежити у всіх 19 турах, де депутати при голосуванні, не змовляючись ніби, одностайно утворюють найбільшу парламентську фракцію — «відмовників».

У надрах американської демократії народився термін «мовчазна більшість». «Мовчазна більшість» Верховної Ради, що уникає голосування, робить сьогодні в ній погоду. Її давно помітили, підрахували і навіть нарекли епітетами, що зовсім не прикрашають депутатів: людьми, які не мають власної думки, занурені у власні інтереси або просто боягузи.

Час, звичайно, визначиться в оцінках і розставить їх правильно, але доки не знайде себе «мовчазна більшість», доти коса не зрушить камінь, а камінь не надщербить косу.

Бо йдеться відверто про що? Про те, щоб Головою Верховної Ради за будь-якої ціни не став Олександр Мороз. Чого тут ховатися та кривити душею? Депутат Володимир Філенко з парламентської трибуни заявив одверто — питання вже поставлено так: або Олександр Мороз — або Верховна Рада, хоча багато аналітиків вважають, що резерви Олександра Мороза вже вичерпані.

Тим часом «відмовники» якраз і є тим резервом, який у партійних нарадах почав подавати голос і який здатний утворити парламентську більшість, про що напередодні вихідних натякав лідер Руху В'ячеслав Чорновіл.

Відомо, що кандидатура Олександра Мороза найбільше не задовольняє Президента. Він, як і його адміністрація, цього не приховують. Розголос про можливість розпуску Президентом Верховної Ради є тільки розголос. Одне можна твердити: амбіції Леоніда Кучми від поразки підтримуваних ним партій на виборах до ВР задоволені повністю. Кращого іміджу Кучмі, ніж безладдя у Верховній Раді, важко придумати. Але ж після двох місяців утіхи тепер і Президенту незатишно, бо, як кажуть поляки, «що занадто, то нездраво».

Ось чому оглядачі стовідсотково передрікають: «мовчазна більшість» Верховної Ради нарешті заговорить, у «відмовників» проріжеться голос. І якщо це станеться у ніч на Івана Купала, то по квітку папороті, можливо, не доведеться йти у непролазні хащі.

Анатолій КАРПЕНКО.

Уряд «пішов на ви», профспілки зайняли оборону

(Початок на 1-й стор.).

Керівники профспілкових об'єднань України на екстреній нараді в Києві оголосили про початок трудового конфлікту між ними та урядом і про зупинення своєї участі в Раді соціального партнерства при Президенті України.

За словами першого заступника голови центральної ради Національної конфедерації профспілок України Ігоря Бойчука, причиною екстреної наради стало прийняття постанови Кабінету міністрів від 27 червня 1998 року № 972 «Про організацію питання діяльності Фонду соціального страхування України» без погодження з профспілками. Нею уряд грубо порушив законодавство про працю та соціальне партнерство. Ця постанова практично повністю позбавляє профспілки можливості брати участь у наданні соціальних гарантій трудівникам, передбачених чинним законодавством: лікарняних, витрат на санаторне лікування тощо. Учасники наради прийняли звернення до Президента України та протест до Кабінету міністрів.

Діалог сірих про Сивого

(Героїчна драма на 1 дію)

Парк культури та відпочинку. На передньому плані — бочка з пивом. На ній — портативний телевізор, увесь час показує окремі частини Руслани Писанки. Довкола бочки — група людей. Видно, що вони зібралися тут цілком випадково. Серед присутніх — пан Кучма, пан Чорновіл, тов. Симоненко, товаришка Вітренко та її товариш Марченко, а також добродії з «Громади», СДПУ (о), партійні селяни та зелені.

Кучма: Як український президент
у цей хвилюючий момент
Я вас (хоч і не хочеться) вітаю
й до плідної співпраці
закликаю!

СДПУ (о): О!..

Симоненко: Да, но трудящиеся знать
хотят сейчас —
кто будет сникерсом
в парламенте у нас?

Чорновіл: Іч, комуняка! Він хотів
сказати «памперсом» —
це лівим личить більше...

Симоненко: Вот конфуз-склероз!

Писанка: ... а по іншій усій території
буде мороз...

СДПУ (о): О!..

Кучма: Ах, для курсу реформ —
це не кращий прогноз!

«Громада»: А й справді: виберем
Мороза —
на зло цій владі мафіозній!

Зелені: Та він же не зелений!

Вітренко: Уж лучше я пойду
грузить навоз!

СДПУ (о): О!..

Марченко: Не доводите женщину
до слез!

Селяни: Чому б то їй не шанувать
Мороза?

Вітренко: И не просите!
Я из тех мимоз,
что предпочту я трижды
лечь под паровоз!

СДПУ (о): О-о!..

Марченко: Наташа! Трижды?!
Не чрезмерна ль доза?

Симоненко: Да что это?
Бардак или колхоз?

СДПУ (о): О!..

Кучма: Я вас прошу...

Селяни: Диви! Говорить зовсім,
як Мороз...

Кучма: Ну я прошу вас...

Чорновіл: Який знайомий голос!
Я оце щойно бачив дивний сон:
немовби наді мною
схилився попередній спікер наш
і лагідно казав:
«Прошу вас, В'ячеславе
Максимовичу милий,
тавруйте спадок наш
тоталітарний
ізвечора й до ранку!
Тавруйте, я прошу вас,
скільки влізе —
Я слово вам даю, не Симоненку!»
Я навіть аж прокинувсь —
такий солодкий сон...

Симоненко: Ишь, разметчался —
бандеровец всех мастей!

Кучма: Що за лиха метаморфоза? —
про що б не почали —
говорять про Мороза!
Пора покласти край.
Я зараз напишу
йому душевного і теплого листа,
такого, щоб розтав (пише).
Мій друже, Лександр Лександрович!
Я вас до схилу ваших днів
призначу парламентьором року —
аби лиш ви сиділи мовчки збоку
й моїх реформ не жалили
безжально, мов зграя лютих ос...

СДПУ (о): О-о!..

Селяни: І що ж Мороз?

Зелені: Та він же не зелений...

Симоненко: Да и по-русски
не умеет говорить...

Чорновіл: І то слава Богу...

СДПУ (о): О!

(Завіса падає, рейтинг встає, публіка лежить).

Христофор ГРУША.

(Київ. 23 квітня 1998 р.)

Із усної парламентської творчості

○ Шановні народні обранці, а можливо, бранці! У мене відкрилася чакра, і я відчуваю зв'язок з космосом.

○ Заєць — це лев української політики.

○ Кілька разів ви сказали, що вибори «визначити такими, які не відбулися», і зараз ви приймаєте рішення про те, щоб вони відбулися так тільки, що не відбулися, і переголосувати. Чи не відноситься це до прелюбодійства?

○ Шановні колеги, тут тільки що виступав Серьожка Чукмасов. Справді мій давній знайомий і тому ми так обмінюємось — Сашко, Серьожка.

○ А то так, домовилися по Юрію Івановичу, справді достойна кандидатура, раптом захворіло 18 депутатів НДП. В чому справа? Очевидно, треба лікувати вчасно.

○ На мене не треба кричати, я не хлопчик для викриків. Оце є наша політична культура, про яку я говорив.

○ По кожному, по кожній образі чи по кожному якомусь дошкульному епітету аплодисменти. Та вибачайте, шановні, це ж не вар'єте, це парламент.

○ Шановний Олександр Олександрович, у мене до вас є два запитання як до своєрідного українського Макіавеллі.

○ Так, ви — комсомольський працівник і весь час звикли обманювати. За звичкою.

○ Ви — свідки, що я не вів інтенсивної роботи ні індивідуальної, ні групової, ні іншої, про які натякають там у якихось виданнях і сторінках...

○ Шановні колеги, чакра в мене закрилася, рейтинг упав.

ВИСТУПИ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Виступ народного депутата України Павла ЛАЗАРЕНКА (*фракція «Громади»*)

Шановна Президіє, шановні народні депутати, шановні виборці! З-поміж усіх претендентів на посаду Голови Верховної Ради мені, напевно, найважче виходити на цю найвищу трибуну держави... У жовтні 1997 року партія «Громада» виступила як опозиційна сила до нинішньої влади. У відповідь влада не знайшла нічого іншого, як вдатися до прямого знищення політичної опозиції. За чотири місяці, з грудня 1997 по березень 1998 року, з екранів Державного телебачення, і передусім каналу УТ-1 та програми «Сім днів» пана Долганова, на мою адресу і партії «Громада» 141 раз лунали звинувачення в усіх гріхах, які тільки можна собі уявити. Ви добре знаєте ці звинувачення, і, думаю, немає потреби ще раз про них нагадувати. Більшість людей сприймали «Громаду» такою, як її показували офіційні засоби масової інформації. На дискредитацію «Громади» і її лідера працював весь апарат виконавчої влади і контрольовані нею мас-медіа. Коли цього виявилося замало, влада використала Генеральну прокуратуру. Ми чи не єдина партія, яку практично не допустили на чотири державні телеканали. Ми не мали можливості сказати людям правду про «Громаду». Коли об'єктивна інформація з'являлася у друкованих засобах масової інформації, їх тут же закривали. 27 січня 1998 року після відомих публікацій на сторінках газети «Правда України», це видання без рішення суду, з порушенням чинного законодавства, до якого вдався міністр інформації Зиновій Кулик, було закрито. Можна було б по-різному підходити до цього факту, але те, що без рішення суду газета не може виходити по сьогодні, думаю, говорить багато про що, і, зокрема, про свободу слова у нашій державі. Влада на цьому не зупинилася. Нею були створені умови, за яких став неможливим вихід газети «Всеукраинские ведомости», переслідуванню піддано і тижневик «Політика». І все тому, що ці видання надавали свої сторінки для друкування тієї чи іншої інформації про «Громаду».

Нас знищували в повному розумінні цього слова. За чотири місяці перед виборами 18 представників «Громади» або членів їх сімей, які заявили про вступ чи підтримку «Громади», були заарештовані. Немає жодної регіональної партійної організації «Громади», яка не перевірялась би податківцями, КРУ і прокуратурою. Ви добре розумієте, що боротися в таких умовах за голоси виборців було надзвичайно важко. Але, незважаючи на всі звинувачення з боку влади, «Громада» вистояла і набрала 4, 6 відсотка голосів. За нашу партію голосувало майже 1, 3 мільйона виборців. Користуючись нагодою, я щиро за це дякую кожному з них. 16 представників від «Громади» пройшли до Верховної Ради за партійним списком. Ми змогли створити одну з найпотужніших парламентських фракцій. До нас прийшло багато безпартійних депутатів. Навколо «Громади» почали гуртуватися опозиційно налаштовані до діючої влади політики. І нині без «Громади» практично неможливо уявити політичного життя України.

У зовсім інших, я би сказав, тепличних умовах, вела виборчу кампанію «партія влади». На НДП працювала вся виконавча вертикаль на чолі з прем'єром, державні засоби масової інформації. Результат — 5 відсотків голосів і всього 17 місць у парламенті для членів НДП, що пройшли за партійним списком.

Шановні колеги! Скажу відверто, я не мав наміру балотуватися на посаду Голови Верховної Ради. Немає сьогодні потреби пояснювати чому . У мене є багато інших проблем. Нині у складі Верховної Ради 441 народний депутат. Усі ми пройшли через важку передвиборну боротьбу. Я третій раз балотуюся до парламенту, починаючи з 1990 року, але такої жорсткої боротьби, яка була на нинішніх виборах, ще не було. Ви — кращі з кращих. Кожен має право і підстави претендувати на посаду Голови Верховної Ради. Але перед тим, як ставити перед собою питання: бути чи не бути, потрібно глянути у вічі істині, зважити на обставини, проаналізувати ситуацію. Я не маю наміру критикувати з цієї трибуни дії нинішньої влади чи рекламувати соціально-економічні ініціативи «Громади». За сім тижнів роботи Верховної Ради ви вже мали можливість ознайомитися з чудовими промовами, ефектно виголошеними виступами. Ми чули багато прекрасних пропозицій, в тому числі і від представників фракції «Громада». Якби всі ті пропозиції, що були виголошені у цьому залі, були реалізовані хоч на п'ять відсотків, впевнений, Україна не перебувала б у такому скрутному становищі. Але людям вже набридли промови. Виборці чекають від нас конкретних дій. А правда така: виборці у своїй більшості підтримали партії лівого спрямування і тих депутатів, які пройшли до Верховної Ради під гаслами вирішення соціальних проблем — погашення заборгованості з пенсій, зарплатні, тобто, під гаслами соціального захисту, соціальної справедливості. І причина тут не в ідеології, а у тому, що у суспільстві, де 85 відсотків громадян перебувають за межею бідності, не може бути інших пріоритетів, окрім соціальних. Хто серйозно займався аналізом післявиборної ситуації, знає: 84 відсотки всіх партій йшли на вибори саме під тими гаслами, про які я щойно казав і лише 16 відсотків під іншими. Думаю, що сьогодні немає потреби пояснювати, чому саме ці гасла домінували на виборах, чому вони були головними. Але сталося так, як сталося. Я хотів би сьогодні поставити навіть «п'ятірку з плюсом» тим депутатам, які за 7 тижнів роботи Верховної Ради зуміли перекреслити надії людей, які їх обирали. Сьогодні у суспільстві про нас сформовано думку, яка, поза всілякими сумнівами, завдає шкоди парламентаризмові. Кращої антиреклами, більшої дискредитації Верховної Ради, ніж зробили усі ми , не можна було навіть придумати. Я звертаюся до вас, шановні колеги, шановні друзі, схаменіться! Нам тут разом жити і працювати 4 роки. Є гарні українські прислів'я, які твердять: там, де живеш, ви знаєте, чого не слід робити, і про воду і колодязь — ви також знаєте. Тож давайте прислухатися до цієї народної мудрості, пам'ятати її, виходячи на цю трибуну. Верховна Рада є такою , яким є суспільство. До парламенту прийшли представники різних політичних сил. Прийшла опозиція, прийшли ліві, праві, центристи. Сьогодні опозиція, до якої входить і «Громада», нараховує 200 народних депутатів. Ті сили, які підтримують владу, мають у своїх рядах 166 народних депутатів. Я думаю, ще не повністю визначився Рух. Останнім часом він займає конструктивну позицію, бере участь у голосуваннях. Виходячи з цього, я задаю собі і вам запитання: добре, ми знайдемо компроміс, оберемо Голову Верховної Ради. А що далі? Як працювати? Що буде робити Голова Верховної Ради при такому жахливому протистоянні, коли у парламенті не має чітко сформованої більшості? Нам потрібно приймати поправки до бюджету? — Потрібно! Нам потрібно міняти податкову систему, ухвалювати новий Податковий кодекс? — Потрібно! Нам потрібно розв'язувати проблему пенсійного забезпечення? — Потрібно. Чи в змозі нинішній парламент ухвалити такі надзвичайно важливі закони, які мають забезпечити вихід держави з кризи і закласти підвалини соціального прогресу? — Відповідь одна: напевно, ні! Для цього потрібна у парламенті більшість. Якою вона буде: чи опозиційною, чи ні — не так вже й важливо. Головне, щоб така більшість була. Не сформувавши її, ми не зможемо вирішити жодного питання. І всі наші передвиборні програми і обіцянки залишаться нашими добрими намірами і побажаннями. Тому я пропоную сісти за стіл переговорів і спробувати сформувати парламентську більшість. Від більшості треба обирати Голову і двох заступників. Більшості слід віддати і всі без винятку парламентські комітети. Так, як це зробили наші сусіди — далекі й близькі. Тоді буде відповідальність, буде конструктивізм. Тоді можна буде на коаліційних засадах формувати Кабінет міністрів, який би на рівні з депутатською більшістю Верховної Ради ніс повну відповідальність за ситуацію у державі.

Шановні народні депутати! У всіх нас ще свіжі у пам'яті передвиборні зустрічі. Виступаючи перед людьми, багато хто звинувачував уряд у повному економічному занепаді у державі. Уряд, у свою чергу, звинувачує нас, законодавців. Але винні ми усі. Всі три гілки влади мають відповідати за ту ситуацію, що склалася в Україні!

Які, з моєї точки зору, головні проблеми, слід негайно розв'язати в економіці держави? Насамперед треба не допустити фінансового краху. Ситуація, без перебільшення, надзвичайна. Сьогодні можна звинувачувати всіх: і попередні уряди (і вони об'єктивно винні), і нинішній уряд (він також винен), і попередню Верховну Раду, й інші гілки влади — вони також винні... Але ми повинні зробити все можливе і неможливе, щоб не допустити фінансового обвалу. Механізм, як йому запобігти є, але для його реалізації потрібна воля усіх гілок влади. Друга проблема - це захист національного виробника і відродження національного виробництва, протекціоністська політика держави щодо національного капіталу. Сьогодні всім зрозуміло: головне завдання Верховної Ради — створити умови для відродження і розвитку національного виробництва. У державі, де вся промисловість стоїть, де майже повністю знищено цілі галузі, інших пріоритетів не може бути. Це через недолугу економічну політику діючої влади сьогодні практично знищено харчову промисловість, повністю не працює легка промисловість. Усю продукцію легпрому ми завозимо з-за кордону. Чи можемо ми відродити власне виробництво у цих та інших галузях? Можемо! Механізм є і він дуже простий — потрібно лише змусити митні органи виконувати свої прямі функції — функції захисту національного ринку. Третє питання. Обравши керівництво Верховної Ради, перше, що ми повинні зробити — призупинити велику приватизацію. Я не буду казати про загальні підходи, але те, що робиться сьогодні в приватизації, потребує негайного втручання парламенту. Приватизація заради приватизації, яка не дає поштовху до якісних, ефективних змін на краще — це шлях в нікуди. Ми за 6 років приватизували стільки об'єктів, як інші держави не приватизовували за 100 років. Але де наші ефективні власники? Їх немає. Зате ми опинилися перед загрозою втрати для держави її стратегічних об'єктів. Наша позиція однозначна: пріоритетне право приватизації українських стратегічних об'єктів має належати громадянам України, а не іноземному капіталу. Четверте завдання стосується цілого вузла соціальних проблем. Це і питання пенсійного забезпечення -піднесення рівня пенсій до прожиткового мінімуму, і приведення пенсій державних службовців у відповідність з середнім розміром пенсійних виплат у державі. Це і проблеми погашення заборгованості з зарплатні. Ми підготували від «Громади» цілий пакет законопроектів, спрямованих на розв'язання цих проблем і вносимо їх на розгляд Верховної Ради. Зокрема, ми пропонуємо привести розмір депутатської зарплатні до середньої на виробництві. І ще одне надзвичайно важливе питання стосується організації влади на місцях. Ви знаєте, що під час проведення виборів Дніпропетровська обласна рада провела опитування населення. Ми попросили громадян висловити свою думку щодо формування влади в областях і районах: нині голів обласної і районних рад обирати на сесії, чи повернутися до практики загальних прямих виборів. Із 1 мільйона 970 тисяч виборців, які взяли участь в опитуванні, 86 відсотків громадян висловилися за прямі вибори . Зважаючи на такі результати, «Громада» напрацювала відповідні законопроекти. Досвід європейських демократій і навіть Росії з її непомірно сильною президентською владою доводить: самоврядування набагато ефективніший спосіб управління, ніж призначення губернаторів чи градоначальників і формування під них виконавчих структур. Люди більше довіряють тій владі, яку самі обрали, а не тій, яку їм нав'язали. І останнє. Дуже багато звинувачень на адресу Лазаренка звучало у цих стінах і поза ними, зокрема у засобах масової інформації. Деякі з них вже розглядає прокуратура. Скажу відверто, я дуже зацікавлений у встановленні істини за всіма, без винятку, звинуваченнями і у об'єктивності їх розслідування. Думаю, для того, щоб з'ясувати істину, достовірність і законність підстав для звинувачень і наданих документів, напевно, було б доцільно сформувати спеціальну депутатську комісію, яка б разом із правоохоронними органами з'ясувала б усі обставини, об'єктивні і суб'єктивні, і потім у цьому залі відповіла на всі запитання.

Шановні колеги! Розуміючи те, що сьогодні не можна зловживати терпінням наших виборців, що без сформованої більшості марно думати про обрання спікера, я вважаю за необхідне зняти свою кандидатуру і поступитися тим претендентам, які сьогодні мають можливість бути обраними. Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Олександра БАНДУРКИ (*фракція НДП*)

Шановна Президіє!

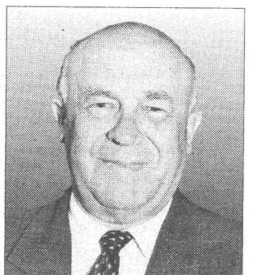
Шановні народні депутати!

І. Дозвольте висловити декілька положень про мою позицію, яку буду займати в разі обрання мене Головою.

Одне із головних завдань бачу в тому, щоб забезпечити діяльність Верховної Ради в межах Конституції і за цієї умови вимагати дотримання Конституції всіма органами влади, зокрема урядом і адміністрацією Президента, місцевим самоврядуванням.

ІІ. Єдиним органом законодавчої влади є Верховна Рада. Законам України мають відповідати всі нормативні акти, які приймають Президент, уряд, відомства і Верховна Рада України.

ІІІ. Потрібно підняти авторитет законодавчого органу, показати здатність депутатського корпусу плідно працювати, розв'язувати актуальні проблеми внутрішнього і міжнародного життя країни.

IV. Невідкладно завершити формування комітетів і інших робочих органів Верховної Ради, обрати заступників Голови, поліпшити роботу апарату Верховної Ради. Комітети мають бути центрами підготовки законопроектів. Це спростило б процедуру прийняття законів Верховною Радою. Ідеологія закону виробляється у фракції, технологія — в комітеті.

V. Потрібно повністю використати потенціал народних депутатів, створити належні умови для роботи в Верховній Раді й в округах. Вважаю доцільним вирішити разом з фракціями питання про залучення до роботи в округах депутатів, обраних за партійними списками. Визначити на місцях час, умови прийому. Зв'язки з населенням, розв'язання людських проблем від того більш посиляться.

VI. Бачу потребу всіляко працювати над тим, щоб підтримувати авторитет народного депутата України. Реагування на депутатські звернення і запити мають бути відповідними до Закону про статус народного депутата, який мусять виконувати всі посадові особи.

VII. У складних умовах політичного протистояння пошук компромісів, узгодження, консолідації має бути постійною формою роботи Голови Верховної Ради України.

VIII. Я вважаю, що і саме розподілення обов'язків між Головою і заступниками повинно бу-

(Закінчення на 4-й стор.).

Виступ Олександра БАНДУРКИ

(Початок на 3-й стор.).

ти іншим. Заступники мають відігравати активну роль в організації й проведенні засідань, підготовці законопроектів до розгляду, в роботі з комітетами, відповідати за конкретні напрями в роботі Верховної Ради. Водночас потрібно розглянути нову редакцію Регламенту Верховної Ради, положення про постійні комітети, про фракції й депутатські групи, про помічників-консультантів. Є низка інших питань, що стосуються нашої внутрішньої організації, зокрема подальший розпорядок нашої роботи, порядок денний, оскільки ми вибились із графіка. У перспективі, думаю, буде створено парламентську телестудію, щоб не виникало вічне питання про висвітлення нашої роботи і організація редакційної колегії з публікації документів, прийнятих Верховною Радою.

Безумовно, Верховна Рада повинна тримати в полі зору соціально-економічні й політичні процеси, що мають місце в державі, тримати під контролем ситуацію з виплатою заборгованості із зарплат та пенсій, поверненням заощаджень по вкладах, компенсації по цінним паперам, процеси приватизації, роздержавлення і демонополізації в економіці. Відомо, що вже близько сотні законопроектів чекають уваги народних депутатів і розгляду в комітетах і на пленарних засіданнях.

Серед них є проекти законів широкого суспільного звучання, такі як про податкову систему, про соціальний захист, пенсійне законодавство, є законопроекти, які мають розв'язати галузеві функціональні проблеми, наприклад «Про металобрухт», «Про науково-технічну діяльність», «Про оплату спожитої електричної енергії», «Про захист інвестицій» та ряд інших, відсутність яких негативно впливає на стан економіки. Законопроекти різні, але серед них немає другорядних.

У Верховній Раді накопичилося близько трьох десятків законопроектів про ратифікацію угод у сфері зовнішньоекономічного співробітництва, більша половина з яких з питань співробітництва з країнами СНД. Вони не діють, бо не ратифіковані Верховною Радою, хоч і вигідні Україні.

Шановні депутати! Великий іспит складає український парламентаризм на свою життєздатність. Я вже втретє обраний до Верховної Ради — більш складної ситуації в нас не було. Наша криза не є якоюсь автономною, внутрішньою — це відлуння кризи суспільства, того, що відбувається в державі. І не тільки ми, народні обранці, в цьому винні, але саме ми маємо подолати її, склавши той важкий іспит, обравши Голову Верховної Ради. Давайте це зробимо сьогодні.

Шановні депутати! Я маю великий практичний досвід роботи в парламенті двох попередніх скликань, а також досвід в управлінні великими трудовими колективами.

Розумію, що Верховна Рада — це особливий орган, тому в разі мого обрання Головою тісно співпрацюватиму з фракціями, депутатськими групами, комітетами та кожним народним депутатом і водночас буду позафракційним.

Україна є незалежною державою сім років. Це найдовший відрізок її абсолютної незалежності за тисячолітню історію. Коли ми проголошували незалежність України в 1991 році, було багато скептиків і в Україні, і за її межами, які пророкували, що незалежність буде короткочасною. Такі скептики прорахувалися. Україна є і буде. Подібне бачимо і відносно нашого парламентаризму, нашої здатності плідно працювати, захищати народ, дбати про державу. Давайте підтвердимо, що ми гідні обранці свого великого народу, що виборці не помилилися, обравши нас, наділивши нас високим і гордим званням — народний депутат України.

Дякую.

Виступ народного депутата України Олега БІЛОРУСА (*фракція «Громади»*)

Шановні члени Президії!
Шановні депутати!
Шановні громадяни України!

Уже півтора місяця триває небачена парламентська криза в Україні, спровокована тими політичними силами чинного владного режиму, які прагнуть монополізувати всі гілки влади і ведуть лінію на підрив демократії і парламентаризму та насаджування авторитаризму і надзвичайщини. Самостійність законодавчої гілки влади, система балансу і противаг влади поставлена під загрозу.

Антиконституційні спроби грубого втручання в діяльність парламенту, спроби перетворити його на слухняний придаток виконавчої влади підривають систему народовладдя і заводять законодавчу систему України в глухий кут політичної меншовартості. Безпрецедентний тиск на парламент України повинен стати предметом Європарламенту і Міжнародного суду.

Вийти на цю високу державну трибуну мене спонукало почуття відповідальності за долю нашої Батьківщини, почуття громадянського обов'язку і віра в те, що Україна не приречена на кризове животіння. А завдяки об'єднанню народу стане демократичною європейською державою.

Перед лицем загрози національної катастрофи, яка реально існує, ми, народні депутати, представники різних партій і фракцій, повинні об'єднатися тут, у парламенті, і стати на захист Конституції і здобутої мільйонними людськими жертвами суверенної державності — нашої найвищої національної цінності.

Тільки суверенна державність є гарантом конституційних прав і свобод громадян, їх соціального захисту і добробуту.

Який же вихід із цього складного становища?

Шлях для цього у нас один. Парламент 14-го скликання повинен відмовитися від внутрішньої політичної конфронтації і вперше стати на шлях консолідації всіх конструктивних політичних сил, на шлях ефективних компромісів, на шлях співробітництва.

Передумови для цього є. Всіх нас об'єднує Україна. В парламенті зібралися громадяни і патріоти, здатні співпрацювати, жертвуючи своїми гетьманськими і партійними амбіціями в ім'я національного відродження і добробуту народу.

Сьогодні в Україні немає єдиної ефективної системи влади, немає єдиної національної стратегії, єдиної політики. Саме в цьому ми бачимо найбільшу загрозу. Саме в цьому причина небаченої довготривалої кризи і зубожіння громадян України — багатої і розвиненої європейської країни.

Досвід інших країн показує, що без повної мобілізації суспільства, без загальнопартійної стратегії вивести велику країну з кризи неможливо. І ніякі стратегічні партнери не будуть годувати 50-мільйонний народ. Історія дає нам останній шанс — покладання на власні сили.

Парламент нашого скликання повинен зробити вагомий внесок у розробку **Концепції національних інтересів України,** у формування національної стратегії, трансформації і розвитку, а також основних засад внутрішньої і зовнішньої політики України на 10-15 років.

Досвід зарубіжних країн, які після глибокої кризи вийшли на шлях успішного соціально-економічного розвитку, таких, як США, Японія, Німеччина, Південна Корея та інших, показує, що нинішні проблеми України не можуть бути розв'язані непослідовними «псевдореформаторськими» заходами.

Національний порятунок України — у принципово новій економічній стратегії. Жодні «нові акценти макроекономічної політики» нездатні відродити зруйновану економіку.

А що в цьому напрямі може зробити новий парламент?

Для відповіді на це питання нам усім слід зрозуміти, що наші урядові псевдореформатори не врахували обставин, що в XX столітті в розвинутих країнах втратили історичну перспективу обидва **крайні напрями розвитку суспільства.** В 30-ті роки під час великої депресії США закінчився класичний — вільний, дикий капіталізм і вільний ринок, а наприкінці століття вичерпала себе і стала неконкурентоспроможною адміністративна система економіки.

У розвинутих західних країнах трансформація економічних систем пішла в напрямі максимального розвитку економічної самодіяльності населення. У формі малого і середнього бізнесу, змішаної економіки, державного регулювання, індикативного планування і цільового програмування соціально орієнтованих ринкових відносин. **Соціалізація економіки** і суспільства народного капіталізму набула небачених масштабів і стала суттю сучасних процесів глобального розвитку. Сьогодні в бюджеті США державне, тобто **соціальне, замовлення** становить більш як 20 % ВВП, а в бюджеті України лише близько 2 %. Це бюджет кризи суспільства.

Усі розвинуті країни світу використовують стратегії, якими стимулюють **внутрішнє споживання.** І цим стимулюють національне виробництво, захищаючи національного виробника на національному ринку, захищаючи і розвиваючи національний ринок. Наші реформатори за рекомендаціями МВФ і Світового банку провадять політику фінансової стабілізації, не враховуючи локомотивну роль споживання щодо виробництва. Вони звільнили громадян від грошей і знекровили економіку. В результаті знищено виробництво, знищено внутрішні джерела нагромадження інвестицій. Країна гине в 90 % імпорту. З-за кордону вже почали імпортувати навіть заступників міністра фінансів.

Усі розвинуті країни, виходячи з інтересів економічної, енергетичної і продовольчої безпеки, дотують своє сільське господарство і вугільну промисловість. Запроваджена в Україні податкова система зруйнувала і енергетику, і сільське господарство. Наш парламент має відіграти вирішальну роль у розв'язанні соціально-економічних проблем села.

Роль парламенту 14-го скликання і в тому, щоб через законодавчі механізми змінити самовбивчий курс нинішньої економічної політики в цілому. При цьому нам потрібна **стратегія розвитку з покладанням передусім на власні сили,** на власні джерела інвестицій. У формуванні бюджетної політики нам належить перейти до бюджету розвитку, вже починаючи з бюджету 1999 року. Парламент 14-го скликання повинен стати парламентом економічного і соціального відродження країни.

Чи можемо ми, парламентарії, зробити це все лише методами законодавчої роботи? Очевидно, ні. Потрібна консолідація спільних зусиль виконавчої і законодавчої гілок влади. Україні потрібен сильний парламент і сильний повноважний і повноправний коаліційний Кабінет міністрів — уряд національного порятунку. Парламент повинен зробити все можливе для його формування вже найближчим часом.

Усі бачать крайню потребу посилення контрольних функцій парламенту. Особливо через механізми бюджетної політики. Нераціональне використання бюджетних коштів набуло масштабів національного лиха. Цим підриваються механізми соціального захисту населення. Звідси — небачене безробіття, чорна — тіньова економіка, злидні і страждання мільйонів людей.

Невідкладні завдання парламенту в галузі внутрішньої і зовнішньої політики:

1. Розробити і ввести в дію засади внутрішньої і зовнішньої політики на найближчі 4 роки. Приділити особливу увагу системам антикризового державного менеджменту, регулювання і програмування економіки.

2. Розробити й прийняти цільові державні програми, які посилюють міжнародну економічну і ресурсну безпеку України, сприятимуть посиленню контролю і керованості економіки, захисту національних інтересів, покладуть край діям політичних сил, готових користливо здати наші національні інтереси в інтересах інших країн.

3. Посилити роль Верховної Ради у сфері національної безпеки України.

4. Посилити поточний контроль за внутрішнім і зовнішнім становищем України.

5. Підвищити ефективність роботи у захисті прав і свобод громадян.

6. Захист державної власності і посилення контролю за приватизацією, недопущення приватизації стратегічно важливих об'єктів.

7. Удосконалення бюджетної системи.

8. Реформи системи оподаткування.

9. Розробка засад розвитку національних ринків і передусім фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків.

10. Розв'язання проблем і вдосконалення механізмів регулювання державного внутрішнього і зовнішнього боргів.

11. Замість хаотичного ринкового саморегулювання ми повинні запровадити систему державного регулювання структурної перебудови економіки.

12. Відносини власності повинні бути в центрі уваги Верховної Ради. Процеси приватизації і пошуку ефективних власників потребують дійового контролю з боку парламенту. Щодо стратегічних об'єктів енергосфери парламент повинен іти по лінії мораторію і навіть реприватизації. Потрібно створити спеціальну комісію Верховної Ради з проблем приватизації.

13. Прийняття Кодексу соціального захисту населення.

14. Повна ліквідація заборгованості уряду в зарплаті, пенсіях, стипендіях, утриманні та інших соціальних виплатах.

Шановні депутати і виборці!

Нинішня ситуація в парламенті переконливо показує, що є потреба подальшого вдосконалення роботи Верховної Ради. Вона має бути приведена відповідно до нової Конституції. Без цього неможливо забезпечити підвищення ефективності всієї парламентської діяльності і ліквідувати, з одного боку, великий наявний законодавчий вакуум, а з другого боку,— завали в процесі законотворчості.

Регламент парламенту вже застарів і має відповідати новій Конституції.

Невідкладним завданням є формування **парламентської більшості,** здатної взяти на себе всю відповідальність за долю країни. На цій основі має бути сформований коаліційний Кабінет міністрів — уряд народної довіри.

В умовах кризи роль парламенту у формуванні уряду повинна бути визначальна, а не формальна. Неминуче потрібні деякі поправки до Конституції.

Головне завдання Голови Верховної Ради я бачу в тому, щоб перетворити парламент на генеральний штаб стратегічного планування і законодавчого забезпечення національного відродження і розвитку.

Виходячи з реальної структуризації парламенту, для цього необхідно **налагодити співробітництво** всіх фракцій і їх представників у комітетах на основі взаємної довіри. Така довіра можлива лише при справедливому розподілі всіх керівних постів парламенту, починаючи від Голови Верховної Ради і включаючи пости заступників голів комітету. Практика одностороннього диктату і ультимативних вимог не пройде.

Таке комплексне квотування виправдало себе, що видно з досвіду парламентів багатьох зарубіжних країн і міжнародних організацій, в тому числі ООН.

— У нових умовах небачено зростає роль фракцій і особливо комітетів парламенту.

— Завдання нового Голови Верховної Ради — забезпечити всі умови для ефективної роботи і координації діяльності комітетів як основних структурних підрозділів парламенту. Тут багато невирішених проблем взаємодії комітетів і Секретаріату.

— Особливу увагу нове керівництво парламенту повинно звернути на підвищення активності і законодавчої ініціативи **кожного народного депутата.** В парламенті не повинно бути активу і пасиву. Ефективною формою активізації діяльності депутатів є створення цільових депутатських груп.

Невідкладним завданням є навчання депутатів і підвищення їх кваліфікації. Є багато інших невідкладних проблем.

Шановні депутати!

Головним напрямом діяльності парламенту є і залишається економіка і соціальний захист населення.

Суверенна **державність, добробут народу** і його духовне відродження — ось три найважливіші складові **об'єднуючої національної ідеї.**

Ми повинні зробити все можливе, щоб вивести Україну на шлях розвитку і зростання вже в наступні 2-3 роки. Реальні можливості для цього є. Великий економічний потенціал країни, досвід парламенту — запорука успіху. Тому ми **просто приречені на плодотворне співробітництво у Верховній Раді.** Доля України вимагає від нас напруженої і спільної роботи з урядом. Результатами плідного співробітництва ми можемо виправдати довір'я українського народу, на славу і добробут України.

Дякую за увагу.

Виступ народного депутата України Григорія СУРКІСА (*фракція СДПУ(о)*)

Шановні народні депутати!

Відповідальність претендента на пост Голови Верховної Ради відбила у мене смак до партійних ігор. Тепер стає зрозуміло, чому ця трибуна чула так багато самовідводів. Звідси відкривається вид України, не покраяної партійними кордонами. Вид держави в її натуральному стані. І всілякі думки про боротьбу відлітають геть.

Спокій біблійної мудрості «Все минає — мине й це», не для нас. Ми з вами назавжди залишимося в грозовій літній спеці 1998 року. Волею доль, а може, богів, саме нам, народним депутатам 14-го скликання, випало відповісти виразно, на весь світ, для яких цілей, задля якого щастя Україна здобула волю. Від кого й від чого має намір захищати своїх громадян молода держава.

Не засуджуймо державних мужів, які сім років уникали ясних відповідей на ці кардинальні запитання розвитку суспільства. Жахатися своєю історією, оголошувати анафему своїм попереднім правителям і самим собі вчорашнім — це не національна риса українського народу. А нам нема чого соромитися минулого. У вісімнадцятому році країну полонили не штики —Україну засліпила ідея соціальної справедливості. Вона й сьогодні має мільйони прихильників у країні, та й мене, грішного, вона не відпустила. Тут немає парадоксу. Буратіно хоча й став багатеньким, але пам'ятає, як принадно пахли мрії у комірчині злиденного дитинства.

Вийшовши з СРСР душею і тілом, ми опинилися на перехресті епох. Неймовірно заплутаний клубок філософій, відчуттів, вірувань, образ. І віддамо належне одне одному: цієї надзвичайно відповідальної історичної миті нікого з нас не спокушує жеребок поводиря, ніхто не пророкує. Ну немає серед нас Данко, та, слава Богу, немає й Сусаніна.

Нам, котрі засідають у цій залі, на часі зрозуміти, що на відміну від депутатів попереднього скликання, які мали змогу демонструвати не тільки розум, а й лицарські якості нащадків Богдана Хмельницького, на нашу долю випав останній акт перехідного періоду. Сім років тому вирілося в те, що ми скористаємося свободою для стрімкого стрибка в товариство Америки, Англії, Франції, Сингапура. Сьогодні, за показниками валового доходу на душу населення та іншими критеріями стану суспільного виробництва, Україна так само далека від них, як екзотичні країни, де для повного щастя потрібна лише пов'язка на стегнах. Справа йде до економічної та політичної залежності від відомих сил і країн. У цьому вина й нашого восьмиличного протистояння центру, правих, лівих. У цій ситуації закликаю згадати, що найбільші демократії сучасності виникли із торжества компромісів. Стосовно того, що ідеї здатні зіштовхнути у кривавій січі батька й сина, брата з братом, зворушені були лише радянські літописці. Найкращий у світі репресивний апарат не залишав їм альтернативи. А ми в своїй розкутій вільній країні без перешкод думаємо й кажемо все, що заманеться. В такому разі нам має бути неважко сконструювати природний логічний ряд:

— Народ, який ще не встиг остаточно розшаруватися на стани, а отже, й на партії, вибрав

нас у парламент для створення національної моделі переходу до більш справедливого та оптимального суспільно-економічного укладу;

— практично спільна для всіх парламентських партій і фракцій соціальна база робить зрозумілішою в очах народу сутність партійних борінь навколо обрання спікера: конкретні люди рвуть на частини конкретний шматок м'яса, забувши, хто вони й для чого тут перебувають.

Мушу признатися, мене не звеличує у власних очах та обставина, що й я борсаюся в цьому звалищі. Обов'язок перед виборцями і, може, виховання, змушували мене дочекатися моменту, коли з'явиться можливість щось змінити. Момент настав.

Я користуюся ним, щоб висловити найглибшу пошану перед інтелігентністю народу України. Нам відомі країни, де в такій ситуації люди починають розглядати одне одного через приціли.

Також висловлюю впевненість у тому, що у вірних синів України, яких чимало в цьому залі, переможе над усіма міркуваннями незрівнянне українське почуття гумору. Ми не тільки смішні, панове, нас усіх можна однаково називати. В мить історичного вибору шляху для країни, задля чого, власне, нас і зібрали під цим склепінням, народні обранці чубляться за всіма правилами комунальної кухні за щось таке малоцінне на тлі завдань, які стоять перед нами, що останній із гультяїв відчуває свою моральну перевагу над цією метушнею.

Як зазначив Арістотель, боги й природа нічого не створюють марно. Найімовірніше, наше суспільство й справді не даремно пройшло випробування будівництвом того, що побудувати неможливо. Тепер наші уявлення про те, як у цьому земному світі досягається соціальна гармонія, розширилися за рахунок продуктивнішого досвіду стовпів світової демократії. Залишилося зовсім мало — створити законодавчу базу, що дає змогу рухатися до економічного розквіту, а через нього — до суспільства соціальної справедливості.

Звісно, для футболу це має бути приємно, що в такий відповідальний момент є бажання вручити нитi управління процесом законотворчості президентові динамівського клубу та професіональної ліги. Сподіваюся, така думка навіяна не в останню чергу й тим, що мені та моїм партнерам вдалося створити зразкові сучасні моделі виробничих відносин, де поважання прав власності не завдає шкоди соціальній справедливості. Побудова цих моделей стала можливою лише завдяки підпорядкуванню різноаспектних бізнес-інтересів прагненню створити і примножувати капітал, який працює в Україні і в інтересах України. Отож «перший тайм ми вже відіграли». Думаю, відіграли гідно.

А щодо висунення моєї кандидатури я, мабуть, проаналізую ситуацію з позицій Джонатана Свіфта, перефразовуючи якого можна сказати, що кандидат у спікери має вміти:

— По-перше, танцювати на туго натягненому канаті, перекидатися на ньому і переважати всіх у вправності стрибків. Я волію ходити по землі як усі звичайні люди і спиратися на твердий грунт принципів і цінностей, які в загальнолюдському розумінні вважаю непорушними;

— по-друге, спікером може стати людина, яка володіє мистецтвом іносказання, тобто та, яка може довести з допомогою довгих промов, що біле — це чорне, а чорне — це біле. Я волію дивитися правді в обличчя і називати речі своїми іменами;

— по-третє, кандидат у спікери має вирізнятися мистецтвом прогнозу, що дуже близький до правди, і, на жаль, тому має властивість ніколи не збуватися. А я волію не говорити, а робити. А якщо й говорити, то про те, що вже зроблено мною;

— по-четверте, кандидат у спікери ніколи не повинен казати правду, за винятком, коли він хоче, щоб цю правду сприйняли за брехню. Я цілком певен, що правди багато, а істина — одна.

Сподіваюся, що навів достатньо підстав для того, щоб зняти свою кандидатуру з голосування у виборах Голови Верховної Ради.

Дякую за увагу.

Господи, укріпи їх у розумі і совісті

З виступу народного депутата України Олександра Мороза на сесії ВР 3 липня 1998 року

Шановні депутати і виборці!

Укотре ми розглядаємо одне й те саме питання. Вважаю, що у визначенні керівництва Верховної Ради України потрібно спиратися на об'єктивні критерії. Це результати виборів до парламенту. Люди віддавали голоси не за 225 місць, а висловлювали своє ставлення до ситуації, до програм, до майбутньої політики партій.

Тільки представники КПУ, Руху, блоку соціалістів і селян мали б розглядатися як претенденти на керівні посади.

Офіційна влада все робила, щоб ми (так, до речі, як і «Громада») не потрапили до Верховної Ради. Але люди своє слово сказали.

Що ж ми маємо тут?

Другий місяць триває спроба зробити ревізію виборів, власне, спроба антиконституційного перевороту. Аби добитися того, чого не вдалося зробити напередодні і після виборів. Коли два тижні тягали мішки з бюлетенями, переписували протоколи, крали голоси у згаданих партій і блоків (і у наближених нібито аграрників) заради того, щоб провести у парламент «вірних» виконавчої влади. Використано було і «зовсім незалежний» суд, щоб догідливі обминули відповідальність за порушення виборчого закону, а в неугодних забрати депутатські посвідчення.

І тепер ті, кого влада «за вуха» втягла у парламент, шантажем і погрозами зібрали велику фракцію, диктують іншим свою волю.

Сценарій писався далеко, режисура — з Банкової. Залучений і сам Президент, готовий нібито до співпраці.

Але наведіть мені приклади свідчень поваги гаранта до парламенту?! Не повторюватиму тих численних фраз, які взагалі не можуть належати до лексикону високої державної особи, тим більше, якщо ці некоректні, точніше, вульгарні вирази звучать публічно на адресу єдиного законодавчого органу держави і незручних для Президента депутатів.

То про яку співпрацю йдеться?

Парламент штучно блокується, щоб у цей час указами руйнувалася система законодавства. Чим це закінчиться, відомо з періоду декретотворення: гіперінфляція, трасти, спотворення пенсійного і земельного законодавства і т. д.

Йде спроба повністю усунути парламент від власних повноважень. У цей час клани, які пронизали всі ланки влади, добиватимуть і розтягуватимуть Україну. До речі, це клани, які ні в що не ставлять ні Україну, ні українство. І ми, патріоти, будемо за тим покірно спостерігати, догідливо підносячи бюлетені достойникам? Достатньо того, що підносять ті, хто звівав їм недавню кар'єру, і, звичайно, ті, хто, претендуючи на «прогресивність», доводить відданість адміністрації Президента.

Ганьба!

Тут Дмитро Чобіт просив освятити зал.

Не удостоєний благості віри, прошу однак:

«Господи, укріпи їх у розумі і совісті!»

Відкритий лист Президентові України Леоніду КУЧМІ

Пане Президент!

30 червня в м. Львові за активної підтримки та участі органів офіційної державної влади відбулися заходи, приурочені до 57-ї річниці окупації Львова німецько-фашистськими загарбниками. Саме цього дня понад півстоліття тому, коли кращі сини й дочки України кидалися зі зв'язками гранат під гусениці німецьких танків під Луцьком і Красне, Ярослав Стецько хлібом-сіллю зустрічав окупантів у Львові. Саме цього дня було проголошено так звану незалежну Українську республіку під протекторатом Адольфа Гітлера. Саме цього дня зрадники українського народу клялися у вірності кривавому фюреру.

Скажіть, чому сьогодні, в незалежній Україні, у Львові на честь цієї сумнівної річниці було вивішено державні прапори — чого не було жодного разу за останні шість років в офіційне державне свято — День Перемоги? Чому вулицями західноукраїнських міст відкрито марширують зрадники з ОУН-УПА і карателі з українських дивізій СС «Галичина», підрозділів «Нахтігаль» і «Роланд»? Чому в усіх цих провокаційних акціях беруть участь військовики Західного оперативного напряму Збройних сил України?

Пане Президент, Ви вже відмовчалися, коли у Львові відбулася наруга над могилою Героя Радянського Союзу, легендарного розвідника М. Кузнецова та надгробками радянських солдатів, які визволяли нашу землю від коричневої чуми. Ви не вжили ніяких заходів, коли в цьому регіоні жорстоко побили ветеранів Великої Вітчизняної війни, а їхні бойові, окроплені кров'ю нагороди, втоптували в багно у святий День 9 Травня. Ви ховалися в президентських апартаментах, коли розперезані молодчики з неонацистських формувань ланцюгами й залізним пруттям били жінок, старих людей і дітей. Ваше правосуддя, пане Президент, воліє на все заплющувати очі.

Невже це і є Ваша офіційна позиція? Невже кримінально-кланові інтереси варті того, щоб задля їх захисту Ви спиралися на націоналістичні, відверто неонацистські сили? Невже в країні, що заплатила таку високу ціну за перемогу над фашизмом, знову піднімуть голову коричневі?

Сьогодні ми, народні депутати, вимагаємо від Вас, як від гаранту дотримання Конституції, рішучих дій для припинення відродження націонал-фашизму в Україні. Ми виступаємо за ретельне прокурорське розслідування всіх вищеперелічених фактів. Негайно мають бути покарані всі винні особи: звільнено від обов'язків голову Львівської облдержадміністрації М. Гладія; знято з посади й звільнено з лав Української армії командувача військ Західного оперативного напряму генерал-полковника В. Шуляка.

А якщо жодних заходів не буде вжито, ми залишаємо за собою право звернутися до виборців країни, світової громадськості, парламентів і урядів європейських країн з роз'ясненням Вашої позиції, що суперечить світовому законодавству та моральним нормам, дискредитує Україну як сучасну, демократичну державу.

Петро СИМОНЕНКО,
керівник фракції комуністів Верховної Ради України.

Знову суд. Екс-міністр юстиції на цьому не зупиниться?

(Початок на 1-й стор.).

Особисто Сергій Головатий вважає судову тяганину розправою над опозиціонерами за моделлю, як він висловився, розробленою на Банковій (його розлогу думку з цього приводу ми подали у номері від 16 червня ц. р.).

Доречно було б знати й аргументи Київського міськсуду, що стали підставою для прийняття саме такого рішення. На жаль, зв'язатися безпосередньо з суддею Олександром Мироненком учора не вдалося — як повідомила одна з працівниць суду, він зможе зустрітися з журналістами лише наступної середи. Тим часом, за повідомленнями інформагентств, судове засідання відбулося без участі Сергія Головатого (начебто він перебував у закордонному відрядженні) і його адвокатів. Цілком очевидно, що народний депутат апелюватиме до вищої судової інстанції.

До речі, деякі фахівці зазначають, що навіть у разі остаточного судового рішення проблему вирішити не вдасться, бо Конституція України не передбачає механізму позбавлення депутатського мандата, а отже, і повноважень у разі визнання судом виборів недійсними.

Анатолій БЕНЬ.

Жарти Президента з міцними нервами

***СТУКОТІННЯ КАСОК** на Хрещатику лунало довго, наполегливо. Здавалося, воно проникало у кожну шпаринку сусідніх будинків, намагаючись розбудити байдужі душі, і тужливою луною линуло по всій Україні.*

— Якщо подивитися після страйку, що робиться урядом, то левова частка надходжень до державної казни віддається шахтарям, — сказав гарант Конституції під час зустрічі з журналістами. — Потрібна нова програма виходу галузі із кризи, у тому числі і за рахунок Світового банку. Ми розпочали дії у цьому напрямі — споруджується кілька нових шахт, вводяться в експлуатацію розрізи. Створено вільну економічну зону в Донбасі. Це потрібно зробити і на Луганщині. Але розв'язувати тільки шахтарські проблеми за рахунок інших ми не маємо права.

...Йдучи наступного дня в редакцію, я наразилася на страйкуючих шахтарів! Виявляється, уряд розрахувався тільки із павлоградськими шахтарями, тими, хто прийшов колоною до Києва пішки. До інших шахтарів, які понад чотири тижні страйкують у столиці, уряд залишився «глухонімим» (за словами гірників). Стукали вони своїми касками об асфальт і на Банковій, намагаючись у такий спосіб привернути до себе увагу владних структур. Але, як пожартував перед журналістами Президент, у нього нерви міцні, нехай собі стукають. Серед страйкарів були гірники з Луганщини, Донбасу, Львівщини, Кіровоградщини. Більшість із них усе життя працює на шахтах. Дивує позиція Президента, коли він під час зустрічі із мас-медіа заявив, що, мовляв, шахтарів штовхають на це деякі політичні лідери, і «ми знаємо, хто за цим стоїть».

Далекі від політики голодні шахтарі ставлять поки що економічні вимоги, і всі шахти працюють. А політика тут проста: розібратися, куди поділися гроші за видобуте вугілля. Коли слухаєш зболені розповіді, які часом переходили на крик відчаю, усвідомлюєш, що нелегко нам дається демократія...

Вдумаймося у нехитрі розповіді шахтарів.

Федір КАЗИМИРОВ, Торезький терком, 27 років працював інженером у вибої, одержав групу інвалідності:

— Ми вісім місяців не отримуємо зарплату. Сидимо у Києві з 27 травня. За цей час до нас ніхто не вийшов із представників виконавчої влади, не поцікавився, чого ми тут.

Віктор КУБАЄВ, шахта «Білорічинська»:

— Я сорок років працюю на шахті. Це знущання з людей: нам кидають по десять гривень, щоб не померли з голоду!

Голова профкому шахти імені Капустіна холдингової компанії «Лисичанськвугілля» додав, що шахта на 24 грудня минулого року виконала державний план, але шахтарі дев'ять місяців не одержують зароблених грошей. До розмови приєдналися представники розрізу об'єднання «Олександріявугілля» з Кіровоградщини:

— Нас приїхало 26 травня двадцять чоловік. Але шестеро вже захворіли, один лежить у лікарні у Дніпропетровську. Ми не знаємо, що людям казати, як ні з чим повертатися додому.

Костянтин ЄРЕМЄЄВ, розріз «Верболозівський», брикетна фабрика:

— У нас колектив дванадцять тисяч. Поки що приїхало десять представників. Але, як показує досвід, треба їхати всім. Бо гроші переказали лише об'єднанню «Павлоградвугілля», тим, хто прийшов колоною пішки. Наші люди також готові йти пішки, якщо уряд не віддасть заборговану заробітну плату. Наша акція безстрокова.

Верховна Рада 29 червня прийняла постанову «Про дії Кабінету міністрів з погашення заборгованості працівникам вугільної промисловості України», в якій перед урядом поставлено ряд конкретних завдань.

Та поки що голосний стукіт шахтарських касок не чує байдужий світ...

Антоніна СИНЯВСЬКА.

Куди повертати пенсіонеру: ЛІВОРУЧ чи ПРАВОРУЧ?

***НИЗЬКИЙ** розмір пенсії за віком вимагає наполегливо шукати вихід з цього скрутного становища для 11 млн. громадян України. На сьогодні за вартості споживчого кошика у 64,48 грн. максимальна пенсія за віком становить 59,86 грн.*

Основною причиною, за якою переважна більшість пенсіонерів уже кілька років отримує пенсію нижче межі малозабезпеченості, — а її з 1 січня 1998 р. визначено у 73,7 грн. на місяць — є загальний занепад економіки країни. Тому не виконується чинна норма статті 19 Закону України «Про пенсійне забезпечення», згідно з якою: «Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється у розмірі мінімального споживчого бюджету. В умовах кризового стану економіки та спаду виробництва мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється у розмірі не нижче межі малозабезпеченості».

В основу чинної пенсійної системи в Україні покладено принцип солідарності поколінь: частина доходу теперішніх працівників витрачається на виплату пенсій теперішнім пенсіонерам, до того ж припускають, що в майбутньому, коли ті, хто працює нині, стануть пенсіонерами, їх утримуватимуть наступні покоління працівників.

Таким чином, основний обсяг грошових надходжень до Пенсійного фонду України (ПФУ) — центрального органу державної виконавчої влади, що управляє фінансами пенсійного забезпечення (їх збір та розподіл) — становить податок у розмірі 32% на фонд оплати праці, який сплачується роботодавцями (підприємствами), та податок в 1% із заробітної плати кожного працівника.

Принципово відмінною від описаної солідарної пенсійної системи, що, крім України, розповсюджена з певними національними особливостями у багатьох інших країнах світу (Польща, Росія, США, Франція), є індивідуалістична пенсійна система (ІПС), яка побудована з використанням спеціалізованих пенсійних рахунків працівників.

У країнах з ІПС (Німеччина, Чилі) кожний працівник має індивідуальний пенсійний рахунок у державному чи недержавному пенсійному фонді, на який протягом усього його трудового життя перераховується певна частка заробітної плати. Всі ці кошти вкладають у розвиток економіки країни, і після виходу працівника на пенсію повертають йому у вигляді пенсійних виплат, збільшених, за сприятливих обставин та вмілого керування пенсійним фондом, на певну суму. Таким чином, не враховуючи впливу інфляції та результатів розпорядження пенсійними коштами, власник індивідуального пенсійного рахунку спочатку наповнює свій «гаманець на старість», а потім, після виходу на пенсію, він і лише він його використовує.

Ключовим у такій пенсійній системі є питання про розмір відрахування частки заробітної плати на індивідуальний пенсійний рахунок: грошей у «гаманці на старість» має вистачити на залишок життя його власника. Зрозуміло, кожний зацікавлений у якнайбільшій сумі грошей на власному пенсійному рахунку, але досягти цього можна, в основному, лише власними зусиллями — перераховувати на пенсійний рахунок якнайбільшу частку своєї заробітної плати. Крім певної, нав'язуваної державним пенсійним фондом, стратегії розподілу заробітку працівника між його життям нинішнім і невідомим у майбутньому, людина на свій розсуд може також добровільно перераховувати певну частку заробітку на інші свої рахунки недержавних пенсійних фондів.

Та повернімося до нашої реальності. Головні недоліки сьогоднішньої системи пенсійного забезпечення в Україні, з якими миритися не можна, відомі. Це низький розмір пенсії, її невідповідність трудовому внеску протягом працездатного періоду життя пенсіонера, переваги та пільги у пенсійному забезпеченні окремих груп пенсіонерів, заборгованість у виплаті пенсій (за станом на 1 січня та 1 травня 1998 року вона становила відповідно 1280 та 1524 млн. грн.), фінансування окремих виплат з ПФУ, не пов'язаних з трудовою діяльністю.

Варто прокоментувати дві пропозиції, які мали б кардинальне значення, якби були впроваджені. Перша пропозиція полягає у підвищенні на п'ять років чинного вікового рівня виходу на пенсію. Мовляв, це, з одного боку, зменшить загальну кількість пенсіонерів, а з другого — збільшить обсяги надходжень до пенсійного фонду. За рахунок цього можна було б підвищити розміри пенсій. Крім того, в країнах з високим рівнем життя, наприклад у Німеччині або у США, вік виходу на пенсію встановлений для чоловіків 65—67, а для жінок — 60—62 роки.

Розвиток зазначених країн відбувався в умовах, відмінних від тих, в яких нині перебуває Україна. Тому навіть порівняння середньої тривалості життя в цих країнах, а воно, на жаль, не на користь України, вочевидь не дозволяє прийняти зазначену пропозицію. Зокрема, цікаво було б порівняти середню тривалість життя людей після їх виходу на пенсію у різних країнах та кількісно оцінити соціально-економічні наслідки запровадження в Україні більш високого рівня пенсійного віку. Відсутність достатньої обґрунтованості пропозиції, що обговорюється, веде до припущення: немає пенсіонерів — немає і проблем з їхнім пенсійним забезпеченням.

Друга пропозиція стосується негайного запровадження в Україні основних елементів ІПС. Певний варіант такої системи, побудованої на добровільних засадах, в Україні вже є — це наявна можливість накопичувати гроші «на старість» у нових банківських установах. Гіркий досвід, отриманий більшістю населення країни, пов'язаний із зберіганням грошей у «найнадійнішому місці — ощадній касі» або у деяких сучасних банках, що довго буде на заваді інвестуванню економіки України коштами її громадян.

Запровадження в Україні індивідуальних пенсійних рахунків — невід'ємної складової обов'язкової ІПС —також не додає оптимізму щодо поліпшення життя ні нинішніх, ні багатьох майбутніх пенсіонерів. І основна причина цього не лише у невизначеності необхідних відрахувань на індивідуальні пенсійні рахунки в умовах нестаблої економіки країни, а у принциповій неможливості накопичити на цих рахунках гроші, достатні для гідного пенсійного забезпечення тих, хто піде на пенсію через місяць, рік, п'ять років...

Отже, перед Україною єдиний шлях: вдосконалювати чинну систему пенсійного забезпечення. Нині створюється державний реєстр фізичних осіб. На його базі слід розробити нові методи обчислення пенсій на основі трудових внесків пенсіонерів та сум фактичних надходжень до ПФУ. Затягування реформи пенсійної системи загрожує фундаментальними засадами української державності.

Сергій **РЖЕВСЬКИЙ,**
доктор фізико-математичних наук, директор філії НДІ з проблем соціального захисту населення.

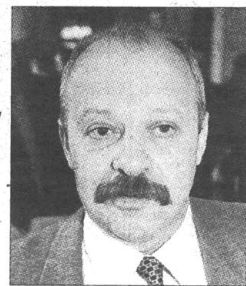
СИ ПЛЮС ЗЮ

Лідери компартій України і Росії Петро Симоненко та Геннадій Зюганов очолили координаційну раду з розробки програми засобів із поглиблення інтеграції колишніх республік СРСР. Учасники міжнародної наради народно-патріотичних сил країн СНД і Балтії, що проходила в Москві за участю керівництва лівих партій та рухів 10 республік колишнього СРСР, не тільки мріяли в своїх виступах про повернення чи створення «оновленого союзу на теренах колишнього Союзу», а й прийняли рішення протягом наступних двох тижнів розробити план відповідних заходів.

Лідер КПУ П. Симоненко на прес-конференції в Москві висловив думку, що керівництво України напередодні президентських виборів прагне не допустити, щоб Головою Верховної Ради було обрано представника лівого крила. Від зазначив, що в ході голосування мали місце підробки бюлетенів і підкупи депутатів, а за один голос, відданий на підтримку пропрезидентської кандидатури, депутатам пропонували 10 тисяч доларів. Весь процес виборів глави парламенту свідчить, за його словами, про наявність «диктатури в демократичній обгортці», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Права на помилку немає

Нотатки з приводу одного з проектів Кримінального кодексу України

Судячи з того, як розпочалася діяльність Верховної Ради України останнього скликання, навряд чи можна розраховувати на прийняття парламентом нового Кримінального кодексу найближчим часом.

Та, як кажуть, немає лиха без добра. З'явилася можливість продовжити обговорення проектів, поданих на розгляд Верховної Ради, на сторінках газет та часописів із залученням не лише фахівців кримінального права, як це вже робилося раніше (див. Пояснювальну записку до проекту Кримінального кодексу України в часописі «Українське право» — 1997 - №2 - с.127), а й за участю кримінологів, соціологів, психологів та широкого загалу.

Недосконалість чинних кримінальних законів обертається несправедливими вироками, що сприяє зростанню злочинності. Про це, зокрема, йшлося у статті «Кого карає і захищає закон. Соціологія злочинності (кримінологія) і кримінальне законодавство» у газеті "Голос України» від 19 травня 1998 р.

Мені, одному з авторів цієї статті, хотілося б продовжити розмову з цього приводу. На таку думку навів лист мого виборця з Івано-Франківська, який, підтримуючи висновки статті, разом з тим запитує, чи не запізно критикуємо санкції окремих статей та інші положення чинного кодексу, який приймався майже 40 років тому. Адже підготовлені і чекають часу в Верховній Раді нові проекти, які, на думку читача, вже вільні від старих помилок.

Та в тому й річ, що не вільні!

Принаймні проект, виконаний на замовлення Кабінету міністрів України робочою групою, відзначається деяким консерватизмом.

У проекті КК (так для зручності надалі називатиму цей документ) є багато цінного і корисного. Але він містить немало застарілих положень та доcить спірних новацій. Я маю намір звернути увагу лише на два з них — найбільш принципових, які відображають теоретичні засади членів робочої групи: 1) вина за скоєння злочину у формі умислу і 2) визначення «умисна вина організованих груп» у проекті повторює дослівно текст відповідної статті Кримінального кодексу 1960 р. Злочин вважається скоєним умисно, якщо суб'єкт усвідомлював суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачав його суспільно небезпечні наслідки і бажав, щоб вони настали. Ця відома з початку XIX сторіччя класична формула злочинної мотивації спирається на ототоження людської психіки зі свідомістю. Її давно вже спростовано історичним розвитком психологічної науки, зокрема працями Г. Лейбніца, Є. Гартмана, І. Павлова, З. Фрейда, Д. Узнадзе та інших видатних мислителів. 1979 року у Тбілісі проходив міжнародний симпозіум із проблем неусвідомлюваної психіки. Було визнано, що «без урахування... неусвідомленого, при ігноруванні його активності ми не в змозі остаточно зрозуміти психологічну структуру жодного акту людської діяльності...» Визначення умислу у проекті КК виконано без урахування стану сучасної психологічної науки, зокрема загальновизнаного поділу людської активності на вольову цілеспрямовану діяльність та реактивну поведінку або імпульсивну.

Ст.18 проекту, яка визначає злочинний умисел, не передбачає імпульсивні злочини, а їх дуже багато, особливо у країні, де 1,2 мільйона людей з різними психічними ухиленнями, більш як 500 тисяч наркоманів та мільйони п'яниць. Як свідчать численні дослідження, більшість насильницьких злочинів має ситуативний характер, коли спочатку скоюють, а вже потім думають. Ще на початку 20-х років видатний кримінолог В. Познишов стверджував, що в цьому разі правопорушники «йдуть на злочин без боротьби та роздумів, безпосередньо під впливом потреби, підкоряючись почуттєвому імпульсові».

У судовому нарисі під заголовком «Безстрокова кара» розповідалося про те, як одна люблячи мати вбила рідну дочку, за що суд призначив п'ять років позбавлення волі умовно. Обставини події такі: трохи сп'яніла жінка (відзначала день народження) після того, як пішли гості, нервувалася: вже пізно, а 15-річна дочка невідомо де. Коли дівчина нарешті з'явилася і заглянула на кухню, мати завдала їй смертельного удару ножем, яким чистила картоплю. Вбивця була у відчаї і повторювала: «Я хотіла тільки залякати...»

Дика нелогічність імпульсивних злочинів зумовлює часом розгубленість у експертів та юристів: де тут усвідомлення соціальної небезпеки діяння та бажання суспільно небезпечних наслідків? Навіть у жахливому сні жінка, котра вбила рідну дочку, не хотіла б побачити те, що скоїла наяву. Не хотіла, так би мовити, взагалі. Але в ту мить, коли у гніві замахнулася, вона, безсумнівно, знала, що в неї у руці ніж, що ніж може вбити, тобто вона знала фактичний бік учинку, а про решту, про моральну і правову оцінку його, не думала і не хотіла думати, хоча могла і зобов'язана була думати та передбачити наслідки. Спроба деяких криміналістів довести, що усвідомлення фактичних ознак складу злочину означає одночасно і усвідомлення його суспільної небезпеки, не могла бути успішною. Бо усвідомити вчинок з його морального та юридичного боку набагато складніше, ніж усвідомити його лише психологічно.

Формула умислу, що міститься у ст.18 проекту КК, не охоплює також не такі вже й рідкісні випадки, коли людина, порушуючи кримінальний закон, щиро впевнена у тому, до діє правильно, справедливо, що наслідки її дій не є суспільно небезпечні. Наприклад, деякі контрабандисти, торговці валютою тощо. Так трапляється і тоді, коли суб'єкт не знає закону, що забороняє його поведінку. Стародавній афоризм «Незнання закону не виправдовує протиправних дій» — завжди був і залишається лише гарним прислів'ям: більшість населення не знає і ніколи не знатиме численних заборон та наказів у галузі економічних, державно-правових та адміністративно-правових відносин. І нарешті, вислів «суспільно небезпечні діяння» (наслідки) до такої міри туманний, що й учені юристи багато років тлумачать його по-різному.

З другого боку, не можна заохочувати юридичне невігластво правопорушників. Не в змозі держава також врахувати і своєрідність правосвідомості окремих осіб та соціальних груп, яка не відповідає чинному законодавству (крім окремих випадків, що обумовлені законом).

А тому заради підвищення морального авторитету кримінального законодавства треба, на мою думку, визнати в законі, що умисна вина за вчинення злочину означатиме усвідомлення фактичного змісту та обставин діяння, яке заборонене кримінальним законом, бажання чи припущення завдати цим діянням шкоди іншим людям, установам, організаціям, державі і суспільству.

Звичайно, це не наукове визначення, а лише пропозиція, як можна підвищити моральність кримінального законодавства, наблизити його до Конституції України, яка проголошує пріоритет захисту прав людини.

Власне, вина та суб'єктивний бік злочину означають у психології мотивацію девіантної (протиправної) поведінки. Центральним вузловим моментом мотивації визначається мотив, тобто внутрішній двигун активності та її особистий сенс, заради чого скоюється злочин. На жаль, поняття мотиву в теорії кримінального права не збігається з психологічним його розумінням. А це призводить до того, що всупереч вимогам кримінально-процесуального законодавства мотиви злочинів у більшості справ не розкриваються або визначаються словесними штампами на зразок «з хуліганських спонукань», «зі злості», «у нетверезому стані» тощо.

Про хуліганські мотиви згадується у статтях 110, 271, 274 проекту КК. Хуліганський мотив традиційно визначається як неповага до суспільства. Старий штамп, що свідчить про цілковите ігнорування психології мотиву. Адже основою мотиву завжди є потреба якогось блага. А потреби в неповазі бути не може. Є потреба поваги, престижу, влади. Неповага —це моральна характеристика взаємовідносин між людьми, а не мотив вчинку. Всякий вуличний злочин свідчить про неповагу, а не лише — про хуліганство. Між іншим, стаття про хуліганство — суцільний юридичний нонсенс, про що давно і багато писали у спеціальній літературі. Вона не визначає ні об'єктивних ознак складу злочину (порушення громадського порядку властиве майже всім агресивним правопорушенням, скоюваним у громадських місцях), ні суб'єктивних («мотив очевидної неповаги» також характерний усім так званим вуличним злочинцям.

Відомо також, що ст.206 чинного кодексу використовується для притягнення до відповідальності осіб, що вчинили щось таке погане, на погляд правоохоронців, яке чомусь не передбачене законом. Тобто це фактична аналогія закону, якої не повинно бути.

Не кращі справи з визначенням корисливого мотиву — найпоширенішого злочинного спонукання. Психологічне невігластво не тільки панує в коментарях кримінально-правової літератури, а й затвердилось у судовій практиці, що обумовило численні судові помилки, деякі з них не виправлено й досі. Розміри газетної статті не дозволяють докладніше розповісти про це, в зв'язку з чим рекомендую читачам звернутися до статті про кримінальну психологію у часописі «Право України» —1998 - №6. Зазначу лише, що було б доцільно законодавчо визначити поняття корисливого мотиву особливою статтею Кримінального кодексу, з урахуванням сучасного стану психології (адже майже 80 відсотків зареєстрованих злочинів корисливі).

Не менш зухвалим нехтуванням психологією та соціологією слід визнати зміст ст.27 проекту КК, де йдеться про «вчинення злочину групою осіб, групою осіб за попередньою згодою, організованою групою або злочинною організацією».

Це не просто термінологія, а підстави, щоб за одні й ті самі злочини карати набагато суворіше, чи, навпаки, поблажливо, залежно від того, яку з названих груп буде визначено слідством і судом. Згідно з ч.2 ст.170 проекту КК, крадіжка, скоєна за попередньою змовою групи осіб, може коштувати для співучасників до 5 років позбавлення волі, а якщо групу крадіїв буде визнано організованою, то покарання за таку саме крадіжку посилюється втричі — до 15 років позбавлення волі з конфіскацією майна (!). А це суворіше, ніж санкція за умисне вбивство. Який простір для суддівського розсуду, далеко не завжди праведного! І яка, я б сказав, більшовицька зав'язість у виконанні політичних гасел моменту — бо ж є така «лінія» на посилення боротьби з організованою злочинністю.

До того ж треба взяти до уваги й те, що неорганізованої групи взагалі не буває, а вислів «організована група», як справедливо зазначає кримінолог А. Зелінський («Юридична практика», 1998, №2), нагадує масло масляне.

У проекті КК сказано, що всяку злочинну групу, навіть «організовану», можуть створити двоє співучасників. Але ж це суперечить загальновизнаній семантиці слів «група» і «двоє». Ми не кажемо «я зустрів групу знайомих — А і Б», а висловлюємося більш грамотно — «двох знайомих — А і Б». Двоє — це пара, а не група, група — це завжди більш як двоє.

Принципову різницю між парою та тріадою (трьома) зафіксовано в експериментальних психологічних дослідженнях. Цитую висновок одного з них, виконаного Я. Яноушеком: «... ми бачимо відмінну ознаку тріади насамперед у тому, що вона створює мінімальну структуру, в якій з'являється можливість формування групової... самосвідомості шляхом досягнення загальних значень». Те саме ще 1903 року: автори «Пояснювальної записки до Уголовного Уложения Росії» писали, посилаючись на рішення Сенату, що злочинна група («сообщество», «шайка») не може мати менш як трьох учасників, бо «це число є необхідним для самого буття шайки». Соціальна психологія, що вивчає так звані малі соціальні групи, вважає безперечною їх ознакою, так би мовити, аксіомою, що не потребує доказів, наявність ієрархічної та функціональної структур. Це і є організованість. Тому злочинні групи обов'язково організовані. Якщо цього нема, то нема і злочинної групи, а може бути лише співучасть у злочині двох або кількох осіб за попередньою змовою або без неї.

Ще більше заплутаним і вкрай нелогічним здається мені визначення злочинної організації. З точки зору формальної логіки, виходячи з соціально-психологічного розуміння такого об'єднання та слідчо-судової практики, це різновид злочинної групи. Але автори проекту КК вважають, що цього замало, і вони вводять зовсім іншу, не пов'язану з рівнем організації ознаку, — мету вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів. Виходять з того, що не може бути розгалужених згуртованих злочинних організацій у торгівлі жінками та примусу до проституції, легалізації та відмивання брудних грошей та інших подібних, бо названі злочини — не тяжкі. Але ж організації такі існують!

Отож, розгляд лише двох правових інститутів — вини і злочинних груп — показав наукову неспроможність проекту Кримінального кодексу. І це не так вина, як біда проектантів: вони чесно робили свою справу у рамках кримінально-правової теорії неокласичного спрямування. Пострадянське кримінальне право страждає майже всіма недоліками радянського. Серед них —вройовниче несприймання інших гуманітарних наук, передовсім тих, що пов'язані з психікою людської поведінки. «Психологізація» правових досліджень завжди вважалася тяжким методологічним гріхом.

Кримінальний кодекс, як і Конституція України, створюється на віки, його стабільність — запорука авторитету держави. Тому, на мій погляд, попри гостру потребу прийняття нового кодексу, не можна поспішати. Необхідно терміново залучити до його доробки насамперед учених-кримінологів, психологів та соціологів, а також практичних працівників, які безпосередньо виконують обов'язки учасників кримінального процесу — слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів, експертів тощо. Після цього новий Кримінальний кодекс буде цінним і корисним, таким, що його можна сміливо подавати на розгляд Верховної Ради України.

Олег ЛИТВАК,
народний депутат України, заслужений юрист України, кандидат юридичних наук, член правління Української кримінологічної асоціації.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У номер

● *Черкаси*

Лауреат на лаврах не спочиває

Викладач Черкаського інженерно-технологічного інституту, виконавчий директор колективного підприємства «Екологічна освіта» Валерій Дем'яненко став лауреатом міжнародного екологічного конкурсу, започаткованого ООН.

За останні чотири роки він спільно з однодумцями підготував і випустив у світ 14 найменувань підручників та посібників з екології, заснував 7 шкіл екологічного спрямування.

Нині лауреат премії ООН разом з колегами готується провести у Черкасах міжнародну конференцію-ярмарок з екологічної освіти, яка відбудеться у жовтні.

● *Донецьк*

Стануть гори золотими

Завод із переробки відходів металургійного виробництва відкрився у Єнакієвому. Фінське обладнання дає можливість використовувати шлакові відвали, яких на місцевому металургійному заводі накопичилися гори. Кінцевими продуктами переробки промислового сміття будуть металобрухт, що повернеться до мартенівського цеху, а також подрібнений шлак — його можна використовувати у виробництві будівельних матеріалів та прокладанні доріг. Крім того, проект вартістю 5 мільйонів доларів поліпшить екологічну обстановку в промисловому місті.

● *Луганськ*

Вдаримо автомобілем по заборгованості

Акціонерне товариство «Луганськ—Авто» домовилось із СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ» про отримання шахтарями автомобілів у кредит до трьох років у рахунок погашення заборгованої зарплати. Фінансувати проекти береться Міжнародний валютний фонд під державні гарантії уряду.

Туберкульоз у наступі, лікарі — в обороні

Медицина

ЗАХВОРЮВАНІСТЬ на туберкульоз у Маріуполі медики кваліфікують як важку епідемію. Хвороба катастрофічно помолодшала: дедалі частіше її жертвами стають люди в розквіті сил. Удвічі зросла інфікованість туберкульозом у дітей, а рівень захворюваності серед цієї категорії мешканців приморського міста досяг дев'яти випадків на 100 тисяч.

Туберкульоз називають хворобою соціальною. Втім, у місті, де два металургійні комбінати, важкі умови праці та забруднена атмосфера, ризик захворіти всерйоз і надовго був завжди. Останнім часом, констатують медики, до названих чинників додалися незадовільні побутові умови, бідність та голодування.

Із кожних 100 померлих торік від цієї недуги п'ятнадцять — «бомжі». Смертність від туберкульозу за три роки збільшилася вдвічі. Хворобу здебільшого виявляють у занедбаній формі, і пацієнт, якому поставлено невтішний діагноз, вмирає протягом року.

За статистикою, кожен хворий на відкриту форму туберкульозу за рік заражає 12 осіб. І вважати, що сухоти — привілей лише «бомжів», колишніх зеків чи хронічних алкоголіків, було б наївно. Нині від страшного діагнозу не застраховані і благополучні пацієнти.

Тим часом ефективність лікування знизилася з 89 відсотків у 1992 році до 72 у 1997-му. Три роки тому міські фтизіатри спільно з санітарною службою запланували суцільне флюорографічне обстеження всього дорослого населення — не так із метою зниження захворюваності, як виявити всіх хворих та потенційних туберкульозників. Однак хорошу ідею поховано через хронічну нестачу коштів для придбання флюорографічної плівки та скорочення рентгенологів. За оцінками медиків, близько 30 відсотків дорослих мешканців Маріуполя не обстежувалися впродовж кількох років.

Свого часу, знову таки через фінансові труднощі, три туберкульозні диспансери об'єднали в один, і нині наявних 280 профільних ліжок вочевидь мало. До того ж медичне обладнання застаріло або вийшло з ладу, не вистачає ліків, інвентарю, харчів. Треба враховувати специфіку закладу: більшість його пацієнтів не може розраховувати на власні заощадження або «підживлення» від родичів. А повноцінне харчування є необхідною умовою одужання. До того ж після виписки зі стаціонару пацієнти повертаються в те саме соціальне середовище, звідки їх вирвали медики...

Катастрофічне поширення туберкульозу стало предметом обговорення на сесії Маріупольської міської ради, яка прийняла програму боротьби з цією страшною хворобою. Протягом трьох років на її реалізацію плануються виділити 1,9 мільйона гривень. Найголовнішими моментами програми є зміцнення матеріальної бази лікувальних закладів та всеохоплюючі профілактичні заходи.

Ліна КУЦ.

Маріуполь
Донецької області.

Обіцяних пенсій півроку чекають

Соціальний захист

ЧИМАЛО волинських пенсіонерів, як от Марія Поліщук з Ратнівського району, змушені заробляти собі на життя нехитрим базарним бізнесом. На державу сподівання марні: «Цього року я ще не отримала жодної копійки від своєї пенсії», — скаржиться моя співрозмовниця. — От і змушена їздити до Луцька (а дорога до обласного центру далека!), везти на продаж сир і сметану. Що й казати, гіркий наш хліб!»

Вчасно в області отримують пенсію лише мешканці трьох міст — Луцька, Ковеля і Володимира-Волинського.

— А от у селах просто біда, — розповідає заступник обласного управління Пенсійного фонду Микола Опанасенко. — Підприємства, установи та організації заборгували нам загалом 91 мільйон гривень, з яких майже 25 мільйонів — агропромисловий комплекс. З огляду на це облдержадміністрація зобов'язала підприємства АПК спрямувати не менш як 15 відсотків валового збору зерна врожаю 1998 року на погашення заборгованості перед Пенсійним фондом.

Нині загальна заборгованість з виплати пенсій в регіоні сягнула 57 мільйонів гривень. Востаннє місцеві бабусі й дідусі отримували гроші в січні цього року.

Нині майже з кожним другим пенсіонером області держава розраховується натуроплатою. Скажімо, в Ківерцівському районі сільські пенсіонери отримали на 75 тисяч гривень зерна, на 14 тисяч — цукру, стільки ж палива. В рахунок заборгованих пенсій провадиться газифікація осель та встановлення в будинках газових лічильників. Загалом з початку року на Волині у вигляді товарів та послуг виплачено пенсій на суму мільйон 800 тисяч гривень. І з огляду на наповнюваність обласного пенсійного фонду, ця цифра зростатиме. Щомісяця до нього надходить лише 9 мільйонів гривень, тоді як на виплату пенсій необхідно 16,2 мільйона.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Харчування не передбачено...

Канікули

У 292 літніх таборах Миколаївщини дітям залишається тільки мріяти про повний пансіон. Такі табори названо «прогулянковими». Дещо дивне визначення з'явилося в лексиконі організаторів літнього відпочинку школярів порівняно недавно, та вже, на жаль, прижилося, стало вживаним навіть в офіційних документах. Отож, саме в такі табори — свідчення нашої злиденності — планують нині залучити десь 12,5 тисячі дітей. Вони перебуватимуть там до полудня — ходитимуть разом із вихователями на екскурсії, влаштовуватимуть різні розваги. А потім дитина хутко бігтиме додому, щоб чогось поїсти. Кажуть, що навіть за такого способу організації «відпочинку» матері все-таки будуть спокійніші за своїх чад. Та тільки чомусь хочеться, щоб оті «прогулянкові табори» з напівголодними дітьми якомога скоріше зникли, а натомість з'явилися інші, де, окрім екскурсій та ігор (причому не тільки в першій половині дня, а допоки батьки зайняті на роботі), ще й харчування передбачалося.

Традиційні табори в області є. Ось тільки оздоровити в них всіх школярів немає змоги. Навіть для сиріт з 14 шкіл-інтернатів не вистачає місць. У спеціалізованому таборі «Орлятко» торік відпочили лише 600 таких дітей. Нині, може, побувають там 700. Розглядаються варіанти розширення табору за рахунок чи то добудови додаткових приміщень чи «приєднання» гуртожитку сусіднього радгоспу «Прикордонник». Але ці плани натикаються на брак коштів. Бажає кращого навіть фінансування неспеціалізованих стаціонарних дитячих таборів, яких залишилося в регіоні тільки 10.

В кожній третій школі області для учнів молодших класів нині відкрито понад 200 своїх таборів. Та шкіл в області аж 667. Отож, чимало дітей улітку залишаться просто на вулиці.

І передусім старшокласники. Що вони робитимуть у вільний час, куди спрямують свою молоду енергію? Більшість сільгосппідприємств області через фінансову скруту «прикрила» або й зовсім ліквідувала літні табори праці й відпочинку. Водночас на багатьох полях палають справжні «зелені пожежі» — пішли в ріст бур'яни, що глушать сходи кукурудзи, соняшнику, цукрових буряків, овочів. Рятувати їх часто-густо нікому. Недобір урожаю неминучий. То, може, варто ретельніше підрахувати, що дорожче: «запрограмовані» втрати врожаю чи утримання таборів праці й відпочинку? Адже молодь могла б за такої ситуації неабияк виручити. А «попутно» й проблему літнього дозвілля юнаків та дівчат розв'язано було б.

Георгій ВОРОТНЮК.

Миколаївська область.

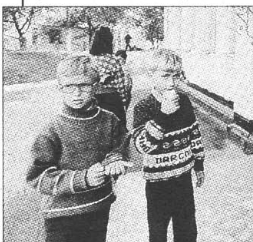

Фото Михайла САЧКА.

Таємниця трьох літер

Надзвичайні події

Як радіаційна аварія розцінюється випадок, що трапився у Жмеринці, спеціалістами відділу з надзвичайних ситуацій Вінницької обласної санепідемстанції

В одному з приватних магазинів протягом місяця зберігалися під прилавком два невідомі предмети. Як стверджує лікар відділу радіаційної гігієни СЕС Олена Товстолуг, зовні вони трохи схожі на світловідбражувальні катафоти, що використовуються на транспортних засобах. Мають опуклу форму, у діаметрі — не більше п'яти сантиметрів. Матеріал, з якого виготовлені, поки що не встановлено. Скоріше всього, додає співрозмовниця, із скла чи пластмаси. На зворотному боці позначені три великі російські літери СЗБ і дата — 1973 рік.

Продавець магазину, який уже через два тижні став відчувати погіршення стану здоров'я, звернувся спершу не до лікарів, а до спеціалістів СЕС. Попросив перевірити, чи не від цих загадкових «цяцьок», що їх він знайшов під дверима магазину, його біда?..

— Зрештою, то не наша справа, з'ясовувати, яким чином дані предмети потрапили до магазину, — каже заступник головного лікаря СЕС з надзвичайних ситуацій Микола Тичинський, — але однозначно, що вони є джерелами потужного іонізуючого випромінювання. Скажімо, якщо природний фон гамма випромінювання становить у місті не більше 20 мікрорентген, то прилади, про які йдеться, «світять» (кожен) у тисячу разів більше —20 000 мікрорентген.

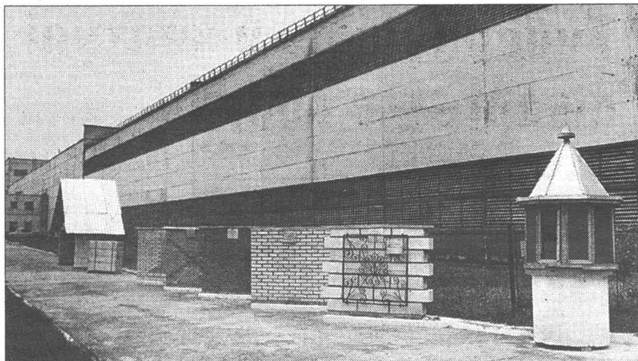
Консультації із спеціалістами, котрі мають справу із радіоізотопними приладами, не допомогли пролити світло на таємницю трьох літер. Одне відомо — на вінницьких підприємствах знайдені предмети, як мовиться, «не прописані». Цілком можливо, каже О. Товстолуг, їх походження доведеться встановлювати в Києві, в Інституті ядерної фізики.

Тим часом за справу взялися слідчі органи. А сам продавець перебуває на обстеженні в обласному диспансері радіаційного захисту населення.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Завод, який сам собі УДАЧУ ЗАСВАТАВ

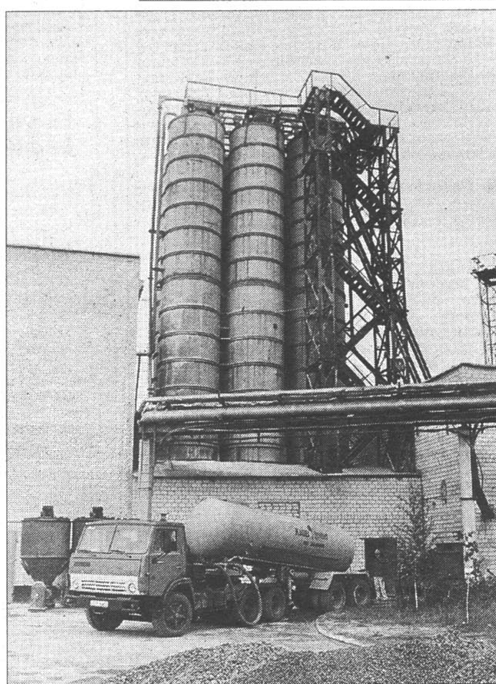
Таких підприємств, де не вітер цехами, а добрий робочий настрій гуляє, і директор на запитання: як справи? — відповідає, що замовники в черзі стоять, в Україні мало. Але приклад Обухівського заводу пористих виробів, який ще вчора так звично для вітчизняної економіки ледь зводив кінці з кінцями, не так дивний, як надихаючий. Міркуйте самі. Завод було введено в експлуатацію саме до святкування чергової річниці Незалежності — у серпні 1994 року. Тоді ж стартували багатостраждальні реформи... На долі обухівців позначилось це суцільною суєтою під знаком перемін. То назву кілька разів міняли, та за формою відповідальності на сучасний манір «перебудовувалися». Як же, до інвестиційних оглядин готувалися, щоб усе як у людей, як у найкращих заморських будинках! Та нічим особливо щасливим для новоспеченого ВАТ «Обухівський завод пористих виробів» це не закінчилося, хоча одна канадська фірма захоплювалася і старанністю робітників, і господарською хваткою директора Миколи Ременюка і особливо — якісними виробами: будівельними та теплоізоляційними блоками. Адже товар відмінний, якому через місцеву відсталість ще гідної ціни не знають. А з пористого бетону — найкомфортніші дачні котеджі, багатоповерхові теплі будинки, що набирають популярність. На заводі випускають ще тротуарну, цокольну плитку, багато чого іншого готові робити, але...

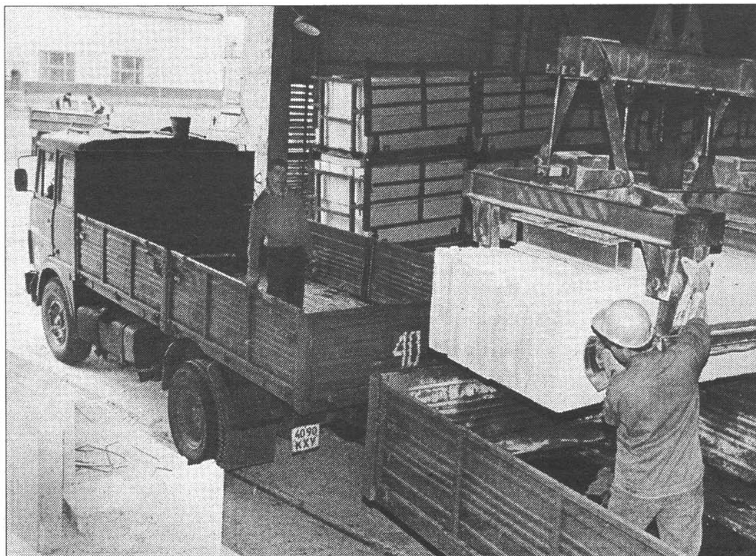
Але працювали всі ці роки лише на третину потужності, без особливої підтримки. Переламав ситуацію характер. Тактак, міцний, незламний, безжурний робітничий характер самих заводчан. Не очікуючи на милість ззовні, стали вони шукати «суджених» поблизьче, не соромлячись у кожні двері постукати. Усіх потенційних партнерів, навіть невисокого рангу, зібрали одного чудового дня за діловим, і водночас щедрим, «круглим столом». Говорилося там про різне — від енергозбереження до виживання вітчизняної будівельної галузі. Вінцем розмови стали домовленості на поставки пористих виробів з Обухова на багато будмайданчиків оновлюваної нині столиці.

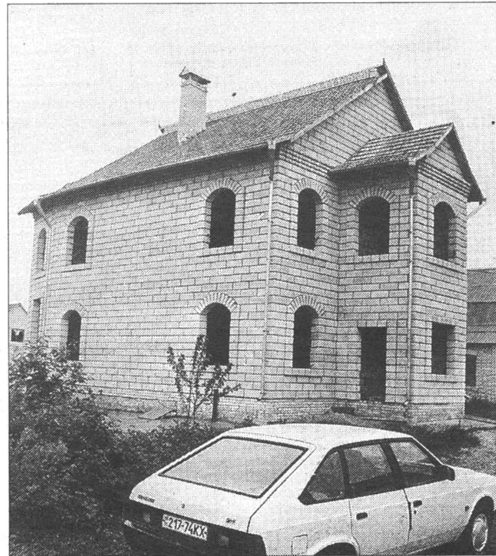
А що потім? Потім, хочеться вірити, будуть довгоочікувані 80 тисяч кубометрів блоків та інших виробів на рік (як за плановою потужністю), ну і — «мир та любов», як буває в рівних шлюбах, а не за розрахунком.

Людмила МЕНЖУЛІНА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хроніка. Факти. Події

● Нью-Йорк

Не такий страшний чорт, як його малюють

Індія й Пакистан істотно завищили потужність випробуваних ними атомних зарядів. До того ж щонайменше одне випробування взагалі ніколи не проводилося. Про це з посиланням на фахівців у галузі ядерних озброєнь, що проаналізували сейсмологічні дані з різних точок планети, повідомив в останньому номері американський тижневик «Ньюсуїк». Цілком ясно, що жодна зі згаданих сторін не має таких досконалих пристроїв, як вони заявляли, повідомив журналу експерт у галузі ядерних озброєнь з розташованої в Ліверморі (штат Каліфорнія) Лабораторії радіації імені Лоуренса. Згідно з журналом, джерела в уряді США підтвердили ці висновки.

● Токіо

«Відправити в мандрівку»

Перша вимога смертного вироку пролунала під час процесів, що проходять у Японії у справі керівників та бойовиків терористичної секти «АУМ Сінрікіо». На суді в Токіо прокурор зажадав шибениці для 37-річного Кадзуакі Окадзакі, котрий безпосередньо брав участь у викраденні та звірячому вбивстві адвоката Цуцумі Сакамото, його дружини та однорічного сина. Загиблий юрист зібрав багато матеріалів про злочини «АУМ Сінрікіо» на підставі скарг батьків, чиїх дітей було ошукано вербувальниками сектантів. Унаслідок цього ватажок угруповання, напівсліпий Сіоко Асахара, заявляє слідство, наказав «відправити адвоката в мандрівку», як іменувалося вбивство на жаргоні релігійних фанатиків.

● Рабат

З вовками жити, по-вовчому вити

Алжирські сили безпеки перешкодили проведенню несанкціонованого «національного маршу», що його мав намір організувати в столиці країни опозиційний проберберський фронт соціалістичних сил на знак протесту проти запровадження закону про загальну арабізацію. Проте, як стало відомо, Фронту вдалося провести 2-годинний мітинг своїх прибічників на одній з площ. Учасники акції протесту, блоковані кордонами сил правопорядку, у своїх гаслах засуджували алжирську владу й висловлювали підтримку розвиткові берберської мови й культури.

● Париж

А за футбол спокійний

«Французька збірна може перемогти Хорватію, вийти до фіналу чемпіонату і завоювати Кубок світу», — заявив у радіоінтерв'ю прем'єр-міністр Франції Ліонель Жоспен. У широко анонсованому виступі глави французького уряду по радіостанції «Європа-1» очікували, що головними темами будуть податки, бюджет, взаємини з опозицією. Однак найяскравішим моментом інтерв'ю став жвавий діалог про футбол.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

На близькосхідному фронті без змін

У КАЇРІ завершилася зустріч президента Єгипту Хосні Мубарака, короля Йорданії Хусейна та глави Палестинської національної адміністрації Ясира Арафата. Як повідомляє ІТАР-ТАКС, учасники саміту в черговий раз спробували знайти вихід із близькосхідної кризи.

Те, що ізраїльських сусідів турбує тривала арабо-єврейська конфронтація, не дивина. І Єгипет, і Йорданія, а тим паче Палестина, ось уже кілька десятиліть, як «ув'язли» в цьому конфлікті.

У тому, що досі не вдалося досягти миру і спокою на Близькому Сході, арабські держави, зрозуміло, звинувачують конкретно ізраїльського прем'єр-міністра Біньяміна Нетаньягу. Зокрема, на зустрічі в Каїрі дуже критикували главу ізраїльського уряду за його ідею створення «Великого Єрусалиму». Річ у тому, що донедавна як палестинці, так і ізраїльтяни вважали «колиску трьох релігій» своєю столицею, натомість ще 1947 року ООН визнала Єрусалим самостійною адміністративною одиницею під управлінням Об'єднаних Націй. Проте пізніше місто було захоплене ізраїльтянами. Досі Єрусалим чітко поділено на арабські та єврейські квартали, причому ідея зробити місто інтернаціональним вороже сприймається як однією, так і іншою стороною.

Але не так давно намітився прогрес у «розподілі» старовинного міста. Палестинці в принципі погодилися, аби Ізраїль мав Єрусалим за столицю, водночас головним містом арабської автономії мало стати маленьке «передмістя» Єрусалима, яке теж тісно пов'язане з палестинською історією.

Може, тепер араби та євреї забули б про «столичні» суперечки? На жаль, не так сталося, як гадалося. Прем'єр-міністр Біньямін Нетаньягу оголосив про розширення адміністративних кордонів Єрусалима. Зрозуміло, за чий рахунок. Тут варто згадати, що у палестинців буквально кожна п'ядь землі «на обліку», досі Ізраїль не повернув арабам 13 відсотків їхніх територій, як колись обіцяв. Пристрасті навколо «місця під сонцем» не вщухають. Днями мало не дійшло до стрілянини, коли ізраїльтяни блокували шосе в секторі Газа, не дозволяючи палестинським машинам проїжджати. У відповідь араби блокували три єврейські поселення. І такі інциденти, чимось схожі на бійки в комунальній квартирі, відбуваються досить регулярно.

Звичайно, ідея розширення кордонів Єрусалима лише підлила масла у вогонь. Нині різні країни міжнародної спільноти знову пропонують методи гасіння близькосхідної пожежі. Свій варіант запропонували й учасники саміту в Каїрі: Ізраїль має дотримуватися раніше досягнутих мирних угод, а палестинцям треба створити свою державу з центром у Східному Єрусалимі (арабській частині міста, нині вона приєднана до єврейської). Відгуки на цю пропозицію з боку ізраїльського керівництва — негативні.

Тель-Авів також відкинув французько-єгипетську пропозицію організувати нову конференцію з близькосхідної проблеми, на перший раунд якої не запрошували Ізраїль. Нетаньягу переконаний, що спочатку слід повністю реалізувати пропозиції американських миротворців, а вже потім щось «мудрувати» з іншими. Прем'єр очікує, коли Білл Клінтон оговтається після поїздки по Китаю і знову почне опікуватися Близьким Сходом.

А ось учора і Греція запропонувала свої послуги «примирювача». Реакція Тель-Авіва поки невідома.

Надія ВЕРБИЧЕНКО.

Індонезійська революція оминула Східний Тимор

РЕВОЛЮЦІЙНІ зміни, які, здавалося, охопили всі сфери життя Індонезії, майже не торкнулися важливої політичної проблеми: відносин зі Східним Тимором. Як повідомляє зарубіжна преса, новий президент країни Хабібі вже заявив, що позиція Джакарти в цьому питанні залишиться незмінною, тобто такою самою, як і за правління Сухарто.

Колишню португальську колонію Східний Тимор анексовано Джакартою в 1976 році. Генеральна Асамблея ООН не раз наголошувала, що ця індонезійська «провінція» має право на самовизначення. На цьому наполягають і Португалія та інші зарубіжні держави.

Звісно, за правління Сухарто й мови не було, аби надати свободу Східному Тимору. Військова диктатура, яка панувала тоді в Індонезії, не припускала такої можливості. Проте нині, під час кардинальних реформ у країні, чи будуть якісь зміни?

Спостерігачі на це запитання дають негативну відповідь. Поперше, у цей регіон з населенням близько 700 тисяч Джакарта вже встигла вкласти чималі кошти. Нині, коли індонезійська економіка у скрутному становищі, просто так

«втратити» Східний Тимор було б самогубством для країни. По-друге, нинішній президент держави Хабібі, попри те, що оголосив про курс реформ, насправді не так далеко відійшов у політичних поглядах від Сухарто, свого колишнього патрона. Військова еліта, яка виступає за збереження цілісності Індонезії, досі має величезний вплив у державі, і реформи навряд чи послаблять його. Хабібі це прекрасно розуміє і не наважується тіснити військових.

Водночас міжнародна спільнота вимагає, аби у Східному Тиморі хоча б провели референдум щодо статусу регіону. Але офіційна Джакарта відмовчується. Певно, там усвідомлюють, які можуть бути результати референдуму в католицькій «провінції», силоміць приєднаної до мусульманської держави.

Але ж і «замовчати» проблему Східного Тимору також Індонезії не вдасться. Жителі колишньої португальської колонії намагаються будь-що привернути увагу іноземних держав до своїх проблем. Економічна криза лише підштовхує запальних східнотиморців. Зокрема, вони вимагають випустити лідера Революційного фронту за незалежний Східний Тимор Шанану Гужмау, ув'язненого 1992-го на двадцять років, а також інших дисидентів. Та поки про звільнення Гужмау Джакарта й не думає.

Проте, якщо враховувати внутрішній і зовнішній тиск, то, ймовірно, до проблеми Східного Тимору таки доведеться повернутися.

Надія БЕДРИЧУК.

На знімку: нині в Індонезії змінилося майже все. Крім ставлення до проблеми Східного Тимору.

Студенте, тримай дистанцію!

ПЕРЕБУВАЮЧИ у Канаді, мав нагоду зустрітися з професором Джоном Баггалем, завідувачем кафедри нових освітніх технологій Атабаського університету в канадській провінції Альберта. Він один з провідних учених світу в галузі... дистанційного навчання. Виявляється, на Заході є й таке, тобто студенти гризуть граніт науки на відстані.

— Професоре, будь ласка, розкажіть про концепцію такого навчання.

— Це дуже просто: треба лише мати комп'ютер і вихід у систему Internet. Усі завдання від викладача, консультації студент отримує електронною поштою і нею ж надсилає до університету контрольні завдання та лабораторні роботи, перебуваючи за тисячі кілометрів від університету. У більшості випадків зустрічається з «живими» викладачами тоді, коли отримує диплом. Проте не всі студенти навіть приїздять за дипломом. За їх проханням надсилаємо документ поштою. Як правило — до інших країн.

— І багато студентів навчається в університеті?

— У нас близько 14 тисячі студентів з канадських провінцій, а також зі США, Швеції, Великобританії, країн Африки.

— Яких фахівців готує університет, скільки коштує навчання?

— Можете отримати диплом за такими основними спеціальностями: англійська філологія, психологія, соціологія, біологія, хімія, державне управління та інші. Курс однієї дисципліни коштує 300 канадських доларів. Повний курс — близько 9 тисячі доларів за 4 роки навчання. Зазначу лише: це дешевше, ніж в інших університетах. Скажімо, за диплом магістра державного управління в провінції Онтаріо потрібно сплатити понад 20 тисяч доларів.

— Скільки викладачів працює в університеті?

— Двісті п'ятдесят, а ще 180 репетиторів за сумісництвом.

Один професор має не більше 300 студентів. Три дні на тиждень вони можуть спілкуватися зі своїми викладачами за допомогою електронної пошти. За будь-яких обставин професор протягом 48 годин зобов'язаний дати відповідь на запитання студента чи проконсультувати.

— Скажімо, студент навчається на хімічному факультеті, як він виконує лабораторні роботи?

— Для цього ми надсилаємо всі необхідні матеріали. Маємо своє видавництво і повністю забезпечуємо студентів методичною літературою.

— Чи є обмеження у віці для вступу до університету?

— Немає. У нас навчаються і літні люди, які не змогли свого часу отримати спеціальність. А це для вас буде цікаво: пригадую, як у нас навчався в'язень, маючи доступ до комп'ютера.

Володимир ТАРАНЕНКО.

м. Едмонтон,
Канада.

Пенітенціарна реформа

У МИНУЛОМУ РОЦІ судами України засуджено до позбавлення волі 83,5 тис. осіб. Це вдвічі більше, ніж 5 років тому. Загалом нині за гратами утримується 220 тис. осіб. Третина з тих, хто відбуває покарання у вигляді позбавлення волі, — віком до 25 років, більше половини — до 30. Неважко підрахувати, скільки людей проходить через кримінально-виконавчу систему, приміром, за 5 років. Натомість напрошується єдиний висновок: усі ми (тобто суспільство) фактично виступаємо «заручниками» або «споживачами зони».

Складниками судово-правової реформи є правове регулювання та законодавче забезпечення реформування судів та інших органів, пов'язаних з їх діяльністю. А це передусім означає проведення саме якісних та структурних змін, від яких врешті й залежить поліпшення стану боротьби зі злочинністю.

Взагалі покарання через позбавлення волі, а значить ізоляція на певний час від суспільства, не означає позбавлення особи статусу громадянина.

І таке покарання тягне за собою не повне позбавлення прав і свобод, а лише часткове їх обмеження — залежно від скоєного злочину.

Тож пенітенціарна система мусить перевиховувати, а не остаточно калічити, повертати суспільству повноцінну особистість, а не затятого рецидивіста. До речі, у перекладі з латинської poenitentia означає «каяття». Тобто всі складники відбування покарання мають привести злочинця до свідомого каяття. У цьому, власне, й полягає сенс виправлення. Натомість саме на цю ідею мають бути зорієнтовані концепція та підхід до реформування тюрем і колоній, врешті й відповідна законодавча база.

Тим паче, що згідно зі ст. 3 Конституції практична діяльність держави, її органів та посадових осіб має утверджувати і забезпечувати права і свободи людини, їх гарантії. Аналогічні позиції містять і міжнародні документи (зокрема Ради Європи), що стосуються стандартів поводження із засудженими. Наприклад, Європейські тюремні правила (1987 р.).

Безумовно, це відкриває нові перспективи, але водночас ставить і нові вимоги щодо здійснення пенітенціарної реформи.

Проте ситуація ускладнюється тим, що ні державна, ні суспільна думки досі не визначились однозначно щодо ролі та місця пенітенціарної системи в загальнодержавному механізмі. А спроби реформування були досить млявими та непослідовними. Щоправда, пенітенціарна ідея в усі часи сприймалася неоднозначно. А судження фахівців щодо призначення тюремної системи, її завдань і шляхів їх розв'язання істотно різняться.

Як відомо, стратегію змін у системі виконання покарань визначили постанови Кабміну від 1.07.91 (№ 88) «Про основні напрямки реформи кримінально-виконавчої системи в Україні» та від 26.04.96 (№ 456) «Про концепцію розвитку системи МВС України», Концепція судово-правової реформи 1992 року.

Крім того, правовий Директорат Ради Європи ще у 1996 році запропонував надати особливий пріоритет системі виконання покарань як автономній соціальній структурі. Реформування цієї системи було однією з умов вступу України до Ради Європи. Проте, на мою думку, питання підпорядкування системи виконання покарань не в змозі розв'язати всіх нагальних проблем системи. Потрібно міняти погляд і держави, і суспільства на призначення і соціальну роль цих установ. Визначатися на рівні держави щодо мети цього реформування у бік гуманізації системи, орієнтації її діяльності винятково на перевиховання і моральне оздоровлення тих, хто відбуває покарання через позбавлення волі. А потім вже приступати до законодавчого врегулювання цієї проблеми, котре має відповідати передусім нормам права і моралі цивілізованого суспільства.

Звичайно, хотів би окреслити пріоритети. Очевидно, що ***першочерговим завданням*** є приведення у відповідність з Конституцією та нормами міжнародного права чинного законодавства щодо виконання та відбування кримінальних покарань. Проекти кодексів, котрі регулюють ці питання (Кримінальний, Кримінально-процесуальний, Кримінально-виконавчий) потрібно узгодити між собою. Зрозуміло, це не простий процес, з огляду на те, що є кілька проектів Кримінального кодексу, і на неоднозначне ставлення багатьох фахівців до розв'язання окремих питань.

Проте вкрай важливий.

Дуже схвально, що нарешті у проекті Кримінально-виконавчого кодексу з'явився окремий розділ, яким визначено вимоги до персоналу виправних установ, відповідальність працівників та закріплене їх правове становище і соціальний захист. Водночас, на мою думку, вкрай необхідний розділ або навіть окремий закон, котрий регламентував би статус, права і обов'язки засудженого. Вдумайтеся, сьогодні ця сфера залишається поза законодавчим регулюванням!

Далі. Як визнано експертами Ради Європи, за умовами утримання, насамперед комунально-побутовими, матеріально-технічним оснащенням місць позбавлення волі, Україна значно відстає від розвинених європейських країн. Утім, за умов стагнації економіки такий висновок зовсім не дивує. Навпаки! Але це не означає, що тюрми мають «жити» винятково за рахунок платників податків. Потрібно виробити чітку і нову схему залучення до праці тих, хто відбуває покарання.

Зрозуміло, що стара просто неприйнятна. Оскільки ***примусова праця задарма може викликати лише огиду. Разом з тим відсутність трудової зайнятості, як відомо, лише ускладнює криміногенну ситуацію в «зоні».***

Крім того, мені видається, подвійне підпорядкування охорони в тюрмах і колоніях не сприяє підвищенню рівня профілактичної роботи. Гадаю, концентрація сил і засобів в одній службі забезпечила б ефективне їх використання.

Вважаю, що адміністрація виправних установ повинна мати свободу у розв'язанні всіх питань життєдіяльності установ і утримування засуджених, але, безумовно, у межах чинного законодавства. Наприклад, щодо пом'якшення умов відбування покарання або навпаки. На розвиток цієї тези у проект Концепції судово-правової реформи (1995 рік) закладалася ідея створення так званих пенітенціарних судів саме з цією метою.

Зміцнення та розвитку потребує й соціально-психологічна служба. Оскільки лише за умови адаптації засудженого в незвичному середовищі ми можемо розраховувати на повернення в суспільство нормальної людини. Психологічна допомога має бути винятково індивідуальною і починатись з першого дня відбування покарання.

Слід розв'язувати і проблему соціальної адаптації в суспільстві осіб, звільнених з місць позбавлення волі. Ще ця проблема називається постпенітенціарна опіка. На рівні закону маємо чітко визначити умови і порядок надання соціальної допомоги, забезпечення контролю за звільненим, місце і роль у цьому органів влади, підприємств, установ, організацій і об'єднань громадян. Не можна, як це робиться нині, залишати людину, котра звільнилася, сам на сам із собою і своїми проблемами, фактично штовхаючи її тим самим знову в обійми злочинного світу.

І кілька тез щодо підпорядкування системи виконання покарань. До речі, міжнародний досвід дає неоднозначну відповідь на це питання. Скажімо, у США, Угорщині, Польщі, Швеції пенітенціарна система підпорядкована Міністерству юстиції, а у Великобританії, Болгарії, В'єтнамі, Кубі, Сирії — системі МВС. Та треба врахувати, що, по-перше, наша пенітенціарна система виконує досить специфічні функції, діє у специфічних умовах і лише має позбутися специфічного «табірного» досвіду. По-друге, статус і функції Мін'юсту та МВС у нас і в країнах, про які йшлося, істотно різняться. Тому вкрай важливо все це врахувати і приймати виважене рішення з урахуванням багатьох складників, зокрема соціально-економічних. А головним при цьому, на мою думку, є те, що поліцейські системи і пенітенціарні установи виконують взаємовиключні завдання.

У будь-якому разі не варто забувати, що ця реформа вимагає системи узгоджених між собою заходів, об'єднаних потребами цієї реформи. І проводиться не заради реформи, а заради майбутнього нашого суспільства.

Василь ОНОПЕНКО,
кандидат юридичних наук,
народний депутат України.

«Мертвий» закон про «живий» товар. Чому?

(Початок на 1-й стор.).

Недосконалість окремих його положень слід, мабуть, пояснити тим, що проект закону про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям закону «Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб та сім'ю України» не обговорювала юридична громадськість. Немає сумніву в тому, що в разі проходження документом ретельної правової експертизи і прийняття його не останнього дня роботи парламенту ми могли б сьогодні мати дійовий нормативно-правовий акт. Спробуймо наочно переконатись у цьому.

Злочин названо «торгівля людьми». Проте торгівля передбачає лише купівлю і продаж. Водночас диспозиція статті 124^1 КК України містить такі самостійні злочинні діяння, як використання жертви в порнобізнесі, залучення її в боргову кабалу, використання у збройних конфліктах тощо. А це, погодьтеся, жодного стосунку до торгівлі немає. Отже, назва злочину звужує його зміст. Ознаки злочину завжди мають випливати із щойно викладеного його визначення і мусять виконувати важливу функцію зі встановлення підстав кримінальної відповідальності та передбачення можливості призначення заходів кримінально-правового характеру.

На нашу думку, диспозиція статті 124^1 КК України не тільки хибує невизначеністю її окремих термінів, а й не розкриває загалом об'єктивного боку скоєного. Ось який вигляд має норма закону в її початковому варіанті.

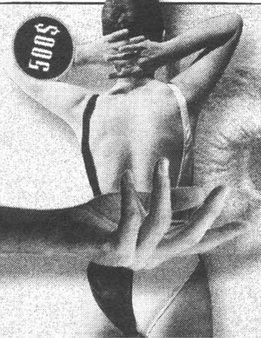
«Відкрите чи таємне заволодіння людиною, пов'язане з законним чи незаконним переміщенням за згодою чи без згоди особи через державний кордон України або без такого для подальшого продажу або іншої оплатної передачі з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, втягнення у злочинну діяльність, залучення в боргову кабалу, усиновлення в комерційних цілях, використання в збройних конфліктах, експлуатація її праці карається позбавленням волі на строк від трьох до восьми років з конфіскацією майна або без такої.

Ті самі дії, вчинені щодо неповнолітнього, кількох осіб, повторно, за попереднім зговором групою осіб, з використанням посадового становища або особою, від якої потерпілий був у матеріальній або іншій залежності, караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої.

Дії, передбачені частинами 1 або 2 цієї статті, вчинені організованою групою, або пов'язані з незаконним вивезенням дітей за кордон чи неповерненням їх в Україну, або з метою вилучення у потерпілого органів чи тканин для трансплантації чи насильницького донорства, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, караються позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна».

Виходячи з змісту викладеної норми, навряд чи можна «заволодіння людиною» вважати кримінально-правовим поняттям. Особу викрадають, вивозять, захоплюють. Заволодіти можливо лише майном. Не узгоджуються і такі кримінальні дії, як насильницьке захоплення постраждалої і її добровільна згода на сексуальну чи боргову кабалу. А не простіше було б передбачити в законі лише викрадання людей та торгівлю ними, без зазначення засобів вчинення цього злочину, бо такі дії можуть здійснювати також шляхом погроз, обману, залишенням у себе заблудлої дитини тощо.

Ще один момент, який заслуговує на увагу. Продаж людини для усиновлення в комерційних цілях передбачає участь в операції лише неповнолітнього. А це прерогатива кваліфікуючої ознаки цього закону, і до першої частини статті жодного стосунку вона не повинна мати. Внесення до закону відповідальності за торгівлю неповнолітніми випливає із міжнародних правових зобов'язань України про вжиття необхідних заходів для запобігання викрадення і торгівлі дітьми. Як особливі кваліфікуючі ознаки складу злочину передбачаються не тільки торгівля підлітками, незаконне вивезення за кордон чи неповернення їх в Україну, а й вилучення у постраждалих органів чи тканин для трансплантації чи насильницького донорства, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки.

Так, стає проблематичним притягнення до кримінальної відповідальності за цим законом родичів, опікунів, тих, хто дав прихисток безпритульній дитині, а потім загнав її у кабалу.

Незрозуміло, як бути, коли під час складання контракту з дівчатами, яких запросили на роботу в кафе або ресторан танцювальницями, усно обговорювали умови сексуального обслуговування.

Навряд чи можна визнати злочином незаконне вивезення дітей за кордон для виховання і навчання, наприклад, родичам, які постійно проживають за межами нашої держави, і їх неповернення звідти з цих само причин. Хто відповідатиме, якщо учасником угоди за кордоном виступає сам підліток? У даному разі діють цивільно-правові відносини.

За змістом цього закону злочин вважається завершеним з моменту передання жертви особі, яка надалі використовуватиме її за власним бажанням. Але бувають випадки, коли людину можуть викрасти і не для продажу, а лише для експлуатації її дешевої праці. Далі. Поза правовим полем залишилася самостійна ознака злочину — спричинення смерті постраждалого під час вилучення в нього органів чи тканин для трансплантації. Закон передбачає тільки настання тяжких наслідків.

За визначенням у чинному кримінальному законодавстві, до тяжких наслідків відносять, зокрема, заподіяння тяжких тілесних ушкоджень одній чи кільком особам, середньої тяжкості двом або більше особам, або заподіяння значної матеріальної шкоди багатьом особам, або великої майнової шкоди хоча б одній особі.

У частині третій статті 124^1 КК України матеріали подаються чомусь у множині. Напрошується висновок, що названі дії вважатимуть злочином, якщо операція з незаконного вивезення дітей з країн здійснюється лише щодо двох або більше дітей.

Стаття 115^2 КК України, де йдеться про незаконну посередницьку діяльність під час усиновлення (удочеріння) дитини, за своєю природою не потребує такого визначення. Законом України в нашій державі заборонено всяку посередницьку діяльність з усиновлення дітей або передання їх під опіку (піклування).

З огляду на це складається враження, що посередництво під час усиновлення може бути і законним.

Такі правові казуси не дають можливості правовому акту повною мірою виконувати свої заборонні функції і істотно вплинути на викорінювання такого суспільно небезпечного явища, як торгівля людьми.

Виходячи з наведеного, можна констатувати, що будь-які поквапом прийняті закони ніколи не забезпечать умови для надійного права.

Для успішної боротьби з сексуальною індустрією в Україні необхідно створити правові важелі, які відкривали б нові канали для взаємодії, співробітництва та кооперації усіх силових структур та судів. А ми зробили тільки намагання кримінальним методом зруйнувати конвейєр постачання живого товару за кордон, а також запобігти контрабанді.

Українських жінок запрошують до Західної Європи під інтригуючими пропозиціями працювати танцівницями, офіціантами чи дитячими нянями. Дівчата спокушаються на різні реклами. Там вони відразу потрапляють у пастку, стають нелегальними іммігрантками.

Це вивезення здійснюється кримінальними організаціями, але притягнути їх членів до відповідальності майже неможливо.

Будь-який підозрюваний у скоєнні такого злочину може зіслатися на те, що «живий товар» поставлено за кордон як обслугу. І хто винний, що дівчата побажали залишитися за кордоном, ставши повіями.

А що чекає шукачів раю у себе на батьківщині? Крім ганьби і бідності, їх переслідує також страх притягнення до відповідальності за незаконний перетин державного кордону.

Покарання за такі дії визначаються кримінальним законом у вигляді штрафу або виправними роботами, а в повторному разі — до 5 років позбавлення волі.

Постає слушне запитання: жінки, яких незаконно вивозять за кордон, — жертви чи злочинці? На нашу думку, проститутки з примусу повинні вважатися жертвами.

Є заборони, але жодної кримінальної справи з цього приводу ще не порушено. Мабуть, наше суспільство і не дочекається того часу, коли ділків секс-бізнесу садитимуть за грати, бо вкотре нашого правового воза поставили попереду коня.

Борис СВИРИДОВ,
головний консультант Секретаріату
Верховної Ради України.

Читацький мікрофон

Ну й дисциплінка

Те, що нині відбувається у Верховній Раді України, не вкладається в жодні рамки. Анархія, взаємні дорікання, базікання захопили депутатів. Головна причина — праві партії ображені народом, що мало віддав їм голосів. Щоб помститися й організовано цей гармидер. Депутати почувають себе привільно і для них не обов'язкове виконання закону.

Щоб не був обраний Голова Верховної Ради, вони просто не беруть участі в голосуванні, навіть цілими фракціями.

Аби уникнути повторення такого надалі, пропоную внести зміни до ст. 81 Конституції України і включити додатковий пункт про дострокове позбавлення повноважень народного депутата.

При цьому мають стягнути витрачену на виборах грошову суму.

Петро АРИСТАРХОВ.

Полтава.

Освятити приміщення Верховної Ради

Пропоную освятити приміщення Верховної Ради, щоб вигнати звідти диявола, який штовхає депутатів на розбрат, конфронтацію і сварку. А ще треба кожному вручити по примірнику Біблії, щоб у своїй роботі над зміцненням незалежності України і поліпшенням добробуту її жебрацького, знедоленого народу вони керувалися Словом Божим.

Марія ОДАРИЧ.

Тернопільська область.

А мені вони подобаються!

Я за можливості слухаю пленарні засідання ВР. І вважаю, що це найцікавіша сесія, порівняно з попередніми. Тверезомислячі депутати, а це ті, хто вболіває за народ, не мають допустити розпуску парламенту.

Я вірю, що ця сесія буде плідна.

Ось тільки дивує позиція рухівців, які так наполегливо пропонують відмінити пряму трансляцію роботи ВР. І коли, на їх думку, щось і смішить народ, то це вони, бо частіше за всіх ведуть безплідні дискусії.

Народ обрав депутатів, і він хоче слухати їх на пленарних засіданнях хоча б для того, щоб знати хто чого вартий.

Тим паче, що не за горами обрання Президента України. Тож не заважайте нам хоч цього разу обрати гідного главу нашого парламенту.

Усім депутатам успіху в роботі!

Тетяна КОВАЛЬЧУК.

с. Стовпинка
Олевського району Житомирської області.

Інтерпоштовий детектив

Лист із Луганщини йшов у місто Корольов Московської області місяць. Ту саму відстань з Ростова-на-Дону інший лист подолав за тиждень. Обидва листи я отримав в один день.

Час, коли пошта працювала нестабільно, здавалося, минув. Принаймні, в Росії. Проте листи з Донбасу надходять з великою затримкою. Оскільки контраст у доставці листів був разючий, захотілося дізнатися причину з перших рук. Я звернувся до міністерств зв'язку Росії та України із запитанням: «Чим пояснюється великий термін доставки листів із Луганської області та чи є надія на його скорочення?»

Відповідь із-за кордону — України, порівняно з терміном отримання відповіді з Москви, надійшла із затримкою у півтора місяця. На місяць, очевидно, довше думали, півмісяця йшов лист.

Обидва чиновники, які давали відповіді, були солідарні в тому, що прості листи не реєструються, тому відновити хронометраж їх проходження неможливо. А отже, виявити винних не вдалося, сказано в листі з України. В російській відповіді винуватця знайдено: «Наприкінці грудня — початку січня термін оброблення письмової кореспонденції на поштамті становив до 3 днів у зв'язку з великим обсягом різдвяної та новорічної пошти».

Лист із Росії

І все-таки за двома відповідями з міністерств вдалося «реконструювати» відповідь на поставлене мною запитання. В листі з «Укрпошти» була така фраза: «Поштовий обмін між Україною та Росією здійснюється за міжнародним принципом, уся вхідна і вихідна міжнародна письмова кореспонденція обробляється лише в місцях міжнародного поштового обміну». Ключ до цієї загадкової фрази вдалося відшукати в листі російських поштовиків: «Для відправлення до Москви його (лист із Луганщини. — В. М.) було надіслано через обласний центр у Київ, який, у свою чергу, надсилає аналогічну пошту на Міжнародний поштамт (у Москві. — В. М.)».

Отож картина вимальовується така. Наприклад, хтось там із Таганрога надіслав листа в Маріуполь (відстань до якого — 100 км). Відповідно до міжнародного принципу, для оброблення цей лист спочатку буде доставлено до Москви (1100 км), на Міжнародний поштамт. Один-два дні піде на оброблення, і далі — у Київ (900 км). Один-два дні на обробку, і — у Донецьк, Маріуполь (800 км). Разом: майже три тисячі кілометрів замість ста!

Міжнародний принцип добрий, наприклад, у разі пересилання поштових відправлень з Японії (Токіо) в Англію (Лондон). Але у випадку з Таганрогом — Маріуполем він украй абсурдний.

Це саме той випадок, коли міжнародна практика не підходить. А фахівці Росії та України можуть запропонувати більш розумну схему. Я не бачу перешкод до того, щоб на всіх пунктах митного контролю організувати мікровідділення міжнародних поштамтів і тим самим скоротити в 4–5 разів час проходження кореспонденції.

А що про це думають поштовики?

Віктор МАРЧЕНКО.

Корольов
Московської області.

Коментар відділу листів.

Лист Віктора Марченка з Москви відправлено 5 травня ц. р. У Київ він надійшов 10 травня, а в редакцію — 12 травня.

Виняток, що підтверджує правило?

Хотілося б знати думку «Укрпошти» стосовно пропозиції кореспондента з Росії. Тим паче, що від своїх співгромадян наші поштовики таких пропозицій отримують не десяток і не два.

Отож, як спростити шлях проходження листа з Таганрога в Маріуполь?

Ви нам писали

Літо — не зима

ВАТ «Сумигаз» розглянуло лист гр. Шепела з Лебедина і повідомляє, що, згідно із Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» із змінами та доповненнями від 22.12 1995 р., пільги з оплати житлово-комунальних послуг надаються в межах середніх норм споживання.

У неопалювальний період пільг на користування приладами не передбачено. На підставі угоди між абонентом і ВАТ «Сумигаз» (розрахункова книжка), опалювальний прилад може бути відключений від системи газопостачання при поданні абонентом письмової заяви. При її відсутності нарахування за газ проводиться щодобово, причому, плата в літній період становить 30% від плати взимку, а саме — 0,43 коп. за 1 кв. м площі.

З метою поліпшення умов пільговим категоріям громадян, компанія «Укргаз» звернулася до Кабінету міністрів України з пропозицією зберегти пільги в неопалювальний сезон, однак Мінфін цю пропозицію не підтримав.

П. ТИХЕНКО,
заступник голови правління ВАТ «Сумигаз».

Запитуєте — відповідаємо

Яка пенсія краща?

Я КОЛИШНІЙ працівник міліції, отримую відповідну пенсію 117 грн., а оскільки мешкаю в третій зоні радіоактивного забруднення, додатково отримую «чорнобильські». Нещодавно потрапив у лікарню з інфарктом, лікарі пропонують оформити II групу інвалідності. Чи варто це робити? Чи не зменшиться пенсія?

Іван ЛОБОДА.

Київська область.

Ви можете оформити інвалідність, але право вибору пенсії залишається за вами, оскільки особам, які мають водночас право на різні державні пенсії, призначається одна пенсія за їх вибором, за винятком пенсій інвалідам унаслідок поранення, контузії чи каліцтва, що їх вони дістали, захищаючи Батьківщину або під час виконання інших обов'язків військової служби, або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті чи з виконанням інтернаціонального обов'язку.

Порівняймо пенсію і допомогу, яку ви отримуєте нині, з пенсією інваліда II групи.

Особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, які мають вислугу 20 років і більше: за вислугу 20 років — 50 процентів, а звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я — 55 процентів відповідних сум грошового забезпечення; за кожний рік вислуги понад 20 років — 3 проценти відповідних сум грошового забезпечення.

Громадянам, які проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, виплачується щомісячна грошова допомога у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва і особистого підсобного господарства в розмірі 30 процентів від мінімальної заробітної плати.

А інваліди II групи мають право на пенсію в розмірі 60 процентів заробітку. От і порівняйте, в якому випадку ви будете мати більшу пенсію, і відповідно вибирайте.

Марина КОВАЛЬЧУК, юрисконсульт.

«Чорнобильці» просять роботу. За кордоном

Проблема

ОДНОГО разу до редакції зателефонував Леонід Павлович Вишневський із Коростеня. Коротко розповів про себе: 1949 року народження, електрик 6-го розряду, водій категорій А, В, С, радіомеханік 4-го розряду, автоелектрик.

Універсальність Леоніда Вишневського, з'ясовується, не унікальний випадок. Таких власників «золотих» рук у Коростені більш як 60. І всі вони шукають роботу. Але за кордоном. Утім, ось їхній лист.

«Ми, жителі Коростеня, що живуть у зоні гарантованого добровільного відселення, ось уже 12 років задовольняємося мізерними подачками нашого уряду у вигляді «гробових», одержуємо злиденну зарплату (нижчу, ніж одержують люди в «чистих» зонах), не маємо матеріальної можливості вивезти наші сім'ї, наших дітей, яких кинув уряд на вимирання, в «чисту» зону.

За останні роки ми достатньо наслухалися про економічні труднощі, про перехідний період і все це відчули на власній шкірі. Дуже хотілося б нам подивитися на урядовця України, який потерпає від економічних негараздів у країні, якою він керує. Можливо, дивлячись на його жалюгідний імпортний автомобіль, змарніле від невеселих думок про свій народ обличчя, ми подамо йому руку допомоги. А поки що ось уже чотири роки стукаємо в усі інстанції, пропонуючи новий підхід до розв'язання чорнобильських проблем. Через нестачу грошей у бюджеті на чорнобильські програми ми, зокрема, запропонували нашому уряду на міжнародному рівні розв'язати питання про надання нам можливості працювати за кордоном із забезпеченням нас соціальним, правовим та економічним захистом, щоб на зароблені нами ж гроші мали змогу переселити свої сім'ї в «чисті» зони.

Розуміючи складність проблеми, просимо керівництво країни звернутися до глав урядів, до світової громадськості і благодійних організацій по допомогу. Ми згодні на будь-яку роботу, в будь-якій державі, щоб заробити кошти на врятування наших дітей.

Ще у вересні 1994 року свої пропозиції надіслали до адміністрації Президента України і просили влаштувати зустріч із Леонідом Кучмою. Наш лист потрапив у кілька міністерств. В результаті отримали ввічливі відписки Мінпраці, Міністерства охорони здоров'я та інших: мовляв, дуже розуміють, але допомогти не можуть.

Ми зверталися до народних депутатів, але... Щоправда, Григорій Омельченко зустрівся з Леонідом Кучмою, поінформував його про наші проблеми. Але відповіді так і не дочекалися.

Зверталися ми по допомогу в посольства 14 країн.

Відповідь одна: «Ваші проблеми має вирішувати ваш уряд».

Коло замкнулося. Проте ми не збираємося здаватися».

Від імені 63 жителів Коростеня

Леонід ВИШНЕВСЬКИЙ.

Проблемою українців зацікавилися в Міжнародному співтоваристві по Чорнобилю, у представництві ООН в Україні. Лише в нашому уряді не знаходиться людини, що зайнялася б розв'язанням питання працевлаштування професіоналів. Київ мовчить, але в Коростені вже почали діяти. Голова міста В. Москаленко доручив своєму заступникові вивчити можливості виїзду коростенців за кордон, зокрема до Туркменістану. Активну участь у долі жертв чорнобильського лиха бере і Володимир Яценко, народний депутат України.

Але останнє слово все-таки за урядом, за Президентом, які мають підписати відповідні міжнародні угоди з країнами, де можуть згодитися справді «золоті» руки українських безробітних. І це потрібно не лише коростенцям.

Іван ІЛЛЯШ.

Фото з конверта

Лісні Мавки.

Фото Василя БУРМИ.

Актуальне інтерв'ю

Буде така партія. Пенсіонерів

Розмовляючи з народним депутатом України Іваном КУНЬОВИМ, мимоволі думаєш: життя ніколи не стоїть на місці. Постійно вносить свої корективи. От і колишній військовий політпрацівник, історик за фахом вирішив сказати своє слово для, як він вважає, активізації політичного життя нашої держави.

— Поява нової партії — вимога життя, — не сумнівається Іван Куньов. — Тому на посмішки здивування ми відповідаємо фактами: пенсіонерам не виплачують чесно зароблених пенсій. Маються на увазі не нинішні 50-гривенні, а реальні, що відповідають трудовому внеску кожного громадянина України. До того ж, забрано заощаджені протягом життя кошти. Навіть коли Верховна Рада прийняла рішення про виплату заощаджень тим, хто досяг 80 років, то замість 200 мільйонів гривень уряд виділив лише 30. І ніхто, зауважте, не несе за це відповідальності. А що дали нам ваучери та акції? Отже, виходить, що захистити ми зможемо себе лише самі.

— Електоратом майбутньої партії стануть літні люди?

— Чому? Ми запрошуємо в наші ряди всіх громадян України, які досягли 18 років. Тобто і наших дітей, і внуків. Тому партія не буде в буквальному розумінні пенсіонерська.

— Які політичні орієнтири нової партії?

— Тут треба відповісти детальніше. Спочатку я пішов до комуністів. Але керівники КПУ мене не прийняли. Мовляв, ви будете лише відбирати у нас виборців. За ваші права боремось ми. Більше того, мене звинуватили, що, нібито моя мета — пройти до парламенту, а не допомога пенсіонерам. Навіть в лівій пресі виникла дискусія з цього приводу.

Зрозуміло, що кардинальні питання структури та орієнтації партії ми будемо розв'язувати на з'їзді, що відбудеться восени. Тому скажу про особисті погляди. Я за незалежну Україну, але в союзі з незалежними Росією, Білорусією та іншими країнами СНД. Найперше —слов'янськими.

— А Польща, Словаччина? Це ж теж слов'янські держави.

— Ні. Я за союз насамперед з Росією. Тому що НАТО й МВФ йдуть навіть не в Україну, а передовсім у Росію. Бо їм потрібні багатющі сировинні запаси корисних копалин тощо.

Я тривалий час працював директором парку культури та відпочинку імені Фрунзе. Нещодавно побував там. Що коїться! Все зруйновано, розграбовано. Отак і в наших державах. Тому треба бути разом і відроджувати насамперед вітчизняне виробництво.

— До осені не так багато часу.

— У нас нині в 16 областях вже діють первинні організації, а треба згідно із законом в 14. Місцеві організації — в межах 600 членів. У кількох областях вже вибрані делегати на перший з'їзд партії. Так що робота ведеться. Я вірю, що Партія пенсіонерів України обов'язково буде.

Берегти те, що є. Впроваджувати нове

У Києві, в Палаці мистецтв «Український дім» відбулися п'ята міжнародна виставка-конференція «Енергозберігаюча техніка і технології» («ЕТТ\Київ-98») та перша міжнародна виставка-конференція «Нафтова, газова та нафтопереробна промисловість». Їх організували Комітет Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту та зв'язку, Державний комітет України з енергозбереження, АТ «Укренергозбереження» та ін. Мета проведення виставок-конференцій — підтримка національного виробника, розвиток ділового співробітництва у сфері паливно-енергетичного сектору і енергозбереження вітчизняних та іноземних партнерів, залучення інвестицій, впровадження передових енергоефективних технологій, пристроїв, обладнання, матеріалів і конструкцій, стимулювання розробки енергоефективної техніки, створення умов для конверсії вітчизняних підприємств і організацій для її випуску, формування у населення України культури енергоспоживання, енергозберігаючого світогляду. Спрямовані вони на реалізацію державної політики з енергозбереження, підвищення ефективності паливно-енергетичного комплексу.

Понад 100 провідних вітчизняних та зарубіжних фірм взяли участь у виставках-конференціях.

Під час роботи виставок було проведено «круглі столи»: «Механізми стимулювання енергозбереження в Україні», «Аналіз можливостей та перспективи створення енергоефективних зон у Києві». Відбулася презентація монографії М. Ковалка та С. Денисюка «Енергозбереження — пріоритетний напрямок державної політики України», низка інших заходів, які викликали значну зацікавленість серед спеціалістів усієї України.

Мар'яна ФІТЯК.

Власної нафти у нас — як кіт наплакав,

Енергозбереження

а ось з «пастками» для неї — повний порядок

Хто б міг подумати, що в країні, де поняття «енергозбереження» прищеплюють як миття рук тубільцям (прийнято закон, створено комітет, розроблено купу програм, а користі — мало), уже 30 років (!) існує підприємство, мета й призначення якого — берегти енергоресурси.

Назва каже сама за себе — «Укрцукортеплоізоляція». Але цукрова промисловість — лише частина клієнтури скромного акціонерного товариства, яке, може, так і не ризикнуло б заявити про себе широкій громадськості, якби в «Голосі України» не було започатковано спеціальну рубрику і не розпочалася б журналістська боротьба з марнотратством та безгосподарністю в енергетичній сфері.

«З великим інтересом прочитали у вашій газеті статтю «Теплий дім», — писали нам працівники «Укрцукортеплоізоляції». — Разом з автором стурбовані нерозв'язаністю багатьох проблем у цій галузі. Успішна робота тут можлива за наявності виробів якісних, з високими теплотехнічними характеристиками. Таких, наприклад, як наші...»

Підкуповуюча оригінальність знайомства й визначила героїв чергової публікації на задану тему. Ось що вдалося про них дізнатися.

Виробниче підприємство «Укрцукортеплоізоляція» було створено 1967 року для виконання теплоізоляційних робіт і використання вивільнюваної робочої сили цукрових заводів у міжсезонний період. Але, як каже генеральний директор Ілля Прохневський, з перших днів становлення жменька інженерів-ініціаторів розгорнула справу так, що з допоміжних спеціалізовані цехи та дільниці перетворилися на мало не найважливіші в місцях розміщення трестів цукрових буряків.

Під час будівництва та пуску таких великих новобудов України, як Рокитнянський, Крижопільський, Радехівський, Оржицький, Чортківський, Деражнянський, Теофіпольський цукрові заводи, надійність та економічність технологічного і теплоенергетичного обладнання забезпечувала саме «Укрцукортеплоізоляція».

І уявіть собі, тоді ще було підраховано (без втручання і настанов TACIS!), що в тепловому балансі цукрового заводу економія енергоресурсів за рахунок теплоізоляції становить близько 30%.

У 1967 році під час виконання теплоізоляційних робіт було використано 11 тисяч кубометрів спецматеріалів, а через тринадцять років — уже 120 тисяч кубометрів з річним економічним ефектом у 170 тисяч тонн умовного палива.

«Укрцукортеплоізоляція» щороку обслуговувала до 200 підприємств агропромислового комплексу (в тому числі більш як 150 цукрових заводів), а на них — понад 300 парових котлів з температурою перегріву 350—450 градусів (за Цельсієм), понад 300 парових турбін з тиском 35—40 атмосфер, більш як 2000 кілометрів паропроводів і конденсатопроводів з температурою термоносія 150—425 градусів, близько 8000 одиниць технологічного обладнання з температурою середовища 100—130 градусів. Прикидаєте ефект?!

Обрушую на читацькі голови цей цифровий потік з однією-єдиною метою — довести, що й ми, братці, не ликом шиті, просто чимало забули, розгубили в запалі перебудов, перероблок і так званих реформ.

А понад 20 років тому на цьому українському підприємстві було розпочато експериментальні роботи із захисту технологічного та енергетичного обладнання цукрових заводів від корозії і зношення. У результаті з'явилися зовсім нові протикорозійні сполуки на основі епоксидних смол, що ними було захищено понад 300 дифузійних апаратів, а також численне технологічне обладнання, ємності хімічно очищеної води, ємності зберігання соків, конденсату, силосів і безтарного зберігання цукру. Було розроблено ефективну універсальну сполуку на основі поліуретану, яка після затвердіння за своїми протикорозійними властивостями досі перевершує всі вітчизняні та зарубіжні аналоги і є новим напрямом у лакофарбувальній промисловості.

Як стверджує Ілля Прохневський, сполука універсальна. Є дозвіл Міністерства охорони здоров'я України на допуск до контакту з питною водою, середовищами пивобезалкогольної, виноробної, спиртової, дріжджової, масложирової, цукрової, кондитерської промисловостей. Доведено, що покриття перспективне і в інших галузях народного господарства, у нього високі експлуатаційні властивості й щодо зносостійкості, й щодо хімічної стійкості.

З 1984 року «Укрцукортеплоізоляція» займається електрохімзахистом підземних споруд і комунікацій. За кращих, ніж тепер, часів монтували до 20 катодних установок. Це давало змогу захищати близько 40 кілометрів підземних комунікацій і споруд. Останніми роками було створено дільницю з ремонту промислових димових труб, а також їх паспортизації. Новий вид робіт успішно виконується в поєднанні з обмурівкою парових котлів і печей.

Підприємство було постійним учасником виставок, отримувало найвищі дипломи та нагороди, його співробітники є авторами більш як 20 книжок і 400 статей у науково-технічних журналах, власниками патентів і авторських свідоцтв. А в арсеналі освоєних прогресивних матеріалів — жорсткі штучні вироби у вигляді шкаралуп, сегментів і плит, пінополіуретан, вулканітові, совелітові, перлітові теплоізоляційні вироби. Серед прогресивних методів роботи —напилювання теплоізоляційного шару спеціальною речовиною, впровадження зйомних конструкцій і теплоізоляційних матеріалів-матраців для теплоізоляції арматури і фланцевих з'єднань, застосування покривних шарів замість штукатурних робіт (фольгоізол, фольгорубероїд, синтетичні плівки, окожушка металом) та багато іншого.

Та про все це дуже скоро можна буде писати в минулому часі, якщо «Укрцукортеплоізоляція» не набере другого дихання. Харчова промисловість, якій вірою й правдою прослужило підприємство стільки років, нині — в загоні, цукровим заводам дай, Боже, вижити, не те що енергозбереженням займатися.

То на що робить ставку колектив винахідників? Нещодавно, побувавши в нас у редакції, головний інженер Володимир Пукіш і начальник ВКБ Вадим Соколовський продемонстрували диво-порошок перліт. Саме він і є тією «пасткою», що здатна захищати від розливів технічних мастил і нафтопродуктів водну та земну поверхні.

Перлітова сировина — це кисла склувата порода вулканічного походження, яка за певних термоаеродинамічних умов переходить у піропластичний стан. Гази спучують часточки породи, збільшуючи їх за рахунок пустот у 6—8 разів. Одержаний легкий пористий продукт — екологічно чистий, хімічно інертний, негорючий, має підвищені теплоізоляційні властивості.

До 1991 року «Укрцукортеплоізоляція» використала перлітовий камінь Арагацького родовища Вірменії, виробляючи спучений перлітовий пісок для теплоізоляційних засипок (температурна амплітуда від -200 до +875 градусів) і фільтраційний порошок для очищення різних суспензій у харчовій промисловості, очищення стічних і питної води. Застосовували спучений перліт і в металургії під час розливання сталі. А ось штучні теплоізоляційні вироби з перліту раніше закуповували в Росії.

Розпад Союзу, як з'ясувалося, зіграв на руку виробникам. По-перше, розпочалася розробка вітчизняного родовища «Фогош» у Закарпатті, а по-друге, було освоєно власний випуск теплоізоляційних перлітоцементних виробів — плит, цегли, напівциліндрів, шкаралуп, а також сухих перлітогіпсових сумішей для так званої теплої штукатурки, вогнетривких сумішей для котлів ТЕЦ.

Та ось лихо, в країні досі (три роки судять-рядять!) не розроблено економічний механізм, що сприяє будівництву теплого житла за енергозберігаючою схемою. І тому кількість виробів і матеріалів, що їх випускає підприємство, значно менша від їх виробничих можливостей. Один тільки прес (а їх п'ять на виробничій дільниці у Вишневому Київської області) дає за зміну 5 кубометрів перлітоцементних виробів. Спученого перліту за рік можна виробити 25 тисяч кубометрів. Але замовлень в Україні майже немає. Виручають Прибалтика, Білорусія, Молдова...

Очевидно, там краще знають, наприклад, про те, що коли перліт додати в грунт, він розкислить його й утримуватиме вологу. Для садоводів-городників — річ незамінна! Ну а в будівництві перлітоцементна плита як «пастка» тепла досить економічна, бо тонша від багатьох інших утеплювачів. Це можуть підтвердити і в «Київреконструкції». Проте адрес, де для утеплення зовнішніх стін з внутрішнього боку застосовують цей матеріал, усе ще небагато.

Цікавий факт. Під час воєнного конфлікту в Перській затоці величезні нафтові плями на воді виводили, кажуть, саме перлітом. На жаль, не українським. Цікаво, чи знають у нашому Зовнішторзі що-небудь про такий вигідний товар? Схоже, ні. Отаке «енергозбереження»...

Людмила МЕНЖУЛІНА.

На знімку: виробництво теплоізоляційних перлітоцементних плит методом напівсухого пресування.

Від Комітету по Державних преміях

Комітет по Державних преміях України в галузі науки і техніки повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 1998 року допущені такі праці:

1. «Створення принципово нового класу полегшених авіаційних конструкцій з полімерних композиційних матеріалів, наукових основ їх проектування, ефективних технологій і сучасної промислової бази з впровадженням розробок у виробництво».

Бондарь В. Г., Брагилевський В. З., Григор'ян В. Г., Казуров В. М., Касаткін І. П., Рябовол А. А., Старіков Л. М., Таванець І. П., Цариковський В. І., Шамарін Ю. Є.

Представлена Авіаційним науково-технічним комплексом ім. О. К. Антонова.

2. «Розробка теоретичних та практичних основ створення і промислового освоєння нового покоління конкурентоспроможних, високоефективних та надійних апаратів пневматичних систем дорожніх транспортних засобів».

Туренко А. М., Кліменко В. І., Богомолов В. О., Рижих Л. О., Тимофєєва Л. А., Розенберг О. О., Антоненко О. А., Ткачов В. О., Харкун В. М., Скоропад Я. Г.

Представлена Харківським державним автомобільно-дорожнім технічним університетом.

3. «Комплекс робіт зі створення теоретичних основ та технологій виготовлення зносостійких литих сплавів; виробництво з них деталей відповідального та масового призначення».

Перелома В. О., Гаврилюк В. П., Кірієвський Б. А., Марковський Є. А., Мухопад Г. В., Роговий Є. Д., Семенюк В. М., Тихонович В. І., Шеленков Г. М.

Представлена Київським фізико-технологічним інститутом металів та сплавів НАН України.

4. Цикл робіт «Стимульована змінним електромагнітним полем надпровідність та процеси проковзування фази в тонких плівках надпровідників».

Безуглий Є. В., Волоцька В. Г., Галайко В. П., Дікін Д. А., Дмитренко І.М., Дмитрієв В. М., Золочевський І.В., Сіваков О. Г., Христенко Є. В., Чурілов Г. Є.

Представлений Фізико-технічним інститутом низьких температур імені Б. І. Вєркіна НАН України.

5. Цикл наукових праць «Закономірності та аномальні явища в ядерних процесах».

Вишневський І. М., Желтоножський В. О., Заїка М. І., Кібкало Ю. В., Кузніченко А. В., Мазур В. М., Нємець О. Ф., Павленко Ю. М., Пугач В. М., Тришин В. В.

Представлений науковим центром «Інститут ядерних досліджень» НАН України.

6. Цикл робіт «Відкриття, дослідження та застосування фізичних явищ у магнітозмішаних напівпровідниках».

Рябченко С. М., Комаров А. В., Семенов Ю. Г., Бєляєв О. Є., Витриховський М. І., Прозоровський В. Д., Раренко І. М., Гавалешко М. П., Савчук А. Й., Паранчич С. Ю.

Представлений Інститутом фізики НАН України.

7. Серія монографій «Ліси України, розширення їх ресурсно-екологічного потенціалу і збереження навколишнього природного середовища».

Генсірук С. А.

Представлена Українським державним лісотехнічним університетом.

8. «Наукове обгрунтування, розробка та впровадження у практику новітніх біотехнологій очищення стічних і природних вод гідробіонтами, що розвиваються на волокнистих насадках».

Ротмістров М. М., Гвоздяк П. І., Глоба Л. І., Дмитренко Г. М., Могілевич Н. Ф., Куликов М. І., Денис О. Д., Капарник І. М.

Представлена Інститутом колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України.

9. Цикл наукових праць «Інтродукція, селекція та біологічні основи культури південних плодових рослин».

Шайтан І. М., Клименко С. В., Мороз П. А., Чупріна Л. М.

Представлений Центральним ботанічним садом НАН України.

10. Цикл праць «Теорія та технологія ресурсозберігаючого управління водороздільними системами і впровадження їх у виробництво».

Коваленко П. І., Большаков В. О., Єременко Є. В., Попов В. М., Михайлов Ю. О., Хомяк Б. В., Дупляк В. Д., Алієв К. А., Ващенко Ю. І., Матях М. М.

Представлений Інститутом гідротехніки і меліорації.

11. «Розроблення наукових основ і прогресивної технології, створення та впровадження сімейства нових високоефективних модульних прямоточних дробарок молоткових безрешітних для переробки концентратних та інших сипучих кормових і харчових матеріалів».

Масло І. П., Лінник М. К., Кукта Г. М., Рожковський М. Ф., Гур'єв А. І., Морозовський В. В., Феньов С. В., Владимирський А. О., Павлюк М. Д., Шилов І. П.

Представлена Інститутом механізації та електрифікації сільського господарства.

12. «Розробка і впровадження технології захисту промислових виноградників від шкідників і хвороб, забезпечуючої скорочення пестицидного навантаження і збереження врожаю високої якості».

Чічінадзе Ж. А., Якушина Н. А., Скориков А. С., Странішевська О. П.

Представлена Інститутом винограду і вина «Магарач».

13. «Імунобіологія тимусу, його роль у регуляції імуногенезу, одержання та можливості використання препаратів тимусу (вилочкової залози)».

Гріневич Ю. Я., Бутенко Г. М., Барабой В. А., Безвершенко І. А., Нікольський І. С., Пінчук В. Г., Чеботарьов В. Ф., Ярілін О. О.

Представлена Українським науково-дослідним інститутом онкології та радіології та Інститутом геронтології.

14. «Розробка та впровадження в практику нових медичних технологій при захворюваннях та пошкодженнях хребта, організація спеціалізованої допомоги в Україні».

Корж О. О., Грунтовський Г. Х., Корж М. О., Педаченко Є. Г., Поворознюк В. В., Поліщук М. Є., Продан О. І., Фіщенко В. Я., Хвисюк М. І., Шевченко С. Д.

Представлена Харківським науково-дослідним інститутом ортопедії та травматології ім. проф. М. І. Сітенка.

15. Цикл наукових праць «Органічні ураження нервової системи у дітей. Розробка і впровадження у практику нових методів діагностики, лікування, профілактики, медичної реабілітації та соціальної адаптації».

Козявкін В. І., Богатирьова Р. В., Волошина Н. П., Євтушенко С. К., Курако Ю. Л., Мартинюк В. Ю., Ненько А. М., Прус В. П., Шестопалова Л. Ф., Перфілов О. П.

Представлений Українським науково-дослідним інститутом клінічної та експериментальної неврології та психіатрії.

16. «Розробка та впровадження сучасних інформаційних технологій забезпечення здоров'я населення України».

Алєєв Л. С., Бугайов В. М., Івлічев В. П., Кривонос Ю. Г., Остапченко Б. К., Петрухін В. О., Сердюк А. М., Сіверський П. М., Спіженко Ю. П., Шульженко В. Б.

Представлена Міжнародним науково-навчальним центром інформаційних технологій та систем НАН України.

17. «Наукова розробка та впровадження медичної системи життєзабезпечення потерпілих у техногенних аваріях і катастрофах».

Можаєв Г. О., Ковешніков В. Г., Новицька-Усенко Л. В., Грідін В. С., Заболотний В. М., Клігуненко О. М., Тріщинський А. І., Малиш І. Р., Дяконов В. П.

Представлена Луганським державним медичним університетом, Дніпропетровською державною медичною академією та Київською медичною академією післядипломної освіти.

18. «Створення служби медичної реабілітації і запровадження нових технологій відновлювального лікування у практику санаторно-курортних закладів».

Лобода М. В., Следзевська І. К., Бабов К. Д., Самосюк І. З., Колесник Е. О., Литвиненко А. Г., Міхно Л. Ю., Фісенко Л. І., Владимиров О. А., Думін П. В.

Представлена Українським науково-дослідним інститутом медичної реабілітації та курортології.

19. Цикл наукових робіт «Мутагенна дія нуклеїнових кислот і вірусів».

Гершензон С. М., Александров Ю. М., Бужієвська Т. І., Карпова І. С., Ларченко К. А., Малюта С. С.

Представлений Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України.

20. «Розробка фундаментальних основ для створення нових форм рослин методами біотехнології».

Глеба Ю. Ю., Блюм Я. Б., Комарницький І. К., Кунах В. А., Кучук М. В., Лаврентьєва А. М., Левенко Б. О., Сідоров В. А., Черевченко Т. М.

Представлена Інститутом клітинної біології та генетичної інженерії НАН України.

21. Цикл наукових праць «Фундаментальні дослідження гіпоксичних станів та розробка методів використання адаптації до гіпоксії в медицині і спорті».

Сиротинін М. М., Бажан-Лауер Н. В., Сєрков П. М., Колчинська А. З., Середенко М. М., Березовський В. Я., Білошицький П. В., Лук'янова О. М., Платонов В. М., Онопчук Ю. М.

Представлений Інститутом фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України.

22. Серія праць «Визначники прісноводних водоростей України».

Топачевський О. В., Матвієнко О. М., Догадіна Т. В., Кондратьєва Н. В., Масюк Н. П., Царенко П. М., Мордвинцева Г. М., Мошкова Н. О., Коваленко О. В.

Представлена Інститутом ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України.

23. Цикл робіт «Теорія і практика створення антисигнатурних олігодезоксирибонуклеотидів як універсальних антимікробних засобів (фундаментальні дослідження)».

Серебряний С. Б., Федоряк Д. М., Дубей І. Я., Скрипаль І. Г., Єгоров О. В., Панченко Л. П., Малиновська Л. П., Алексеєва І. В., Шаламай А. С., Макитрук В. Л.

Представлений Інститутом біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України.

24. Цикл праць «Молекулярний дизайн гетероциклічних сполук».

Бабичев Ф. С., Воловенко Ю. М., Ковтуненко В. О.

Представлений Київським університетом ім. Тараса Шевченка.

25. «Наукові основи керування процесами електроосадження металів та властивостями покрить».

Байрачний Б. І., Данилов Ф. Й., Зарубицький О. Г., Костін М. О., Кублановський В. С., Лошкарьов Ю. М., Фіалков Ю. Я., Шваб М. О.

Представлена Інститутом загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України, Українським державним хіміко-технологічним університетом.

26. «Теоретичні основи, екологічні аспекти, практика переробки і використання відходів металургійної, гірничорудної та хімічної промисловості у будівництві та виробництві будівельних матеріалів».

Большаков В. І., Бондаренко Г. М., Головко А. І., Зільберман О. Ю., Кривенко П. В., Невєдомський В. О., Нікіфоров О. П., Шімон М. І., Щербак С. А.

Представлена Придніпровською державною академією будівництва та архітектури.

27. «Розробка, організація серійного виробництва і масового впровадження в будівництво України вітчизняних полімерних герметизуючих та гідроізоляційних матеріалів».

Баглай А. П., Балицький В. С., Горбатовський О. П., Чернишов В. М., Гутніченко Т. П., Гармаш О. І., Піднебесний А. П., Суліма В. М.

Представлена орендним підприємством Науково-дослідний інститут будівельного виробництва.

28. «Розробка науково-технічних основ, організація серійного виробництва та впровадження на лініях електропередавання 10—1150 кВ високовольтних ізолюючих конструкцій зі склопластику та силіконових еластомерів».

Шумілов Ю. М., Яшин Ю. М., Соболєва К. Л., Соломатов В. М., Шупік М. С., Пономаренко С. Д., Новіков В. Я., Колесник Ю. Р., Боржківський Л. С., Щерба А. А.

Представлена Науково-дослідним інститутом високих напруг.

29. Цикл наукових робіт «Фізичні основи, розробка та створення високостабільних лазерних систем для метрології, аналітичних вимірювань та фундаментальних досліджень».

Данилейко М. В., Клейман О. С., Козубовський В. О., Мачехін Ю. П., Негрійко А. М., Прохоренко В. І., Соловйов В. С., Тихонов Є. О., Яценко Л. П., Яцків Д. Я.

Представлений Інститутом фізики НАН України.

30. Цикл робіт «Наукові основи теплофізичного проектування та технології виготовлення виробів приладобудування із металокераміки».

Голощапов В. М., Дегтярьов В. П., Замірець М. В., Лушпенко С. Ф., Мацевитий Ю. М., Морщаков Є. О., Овчаренко В. Є., Цаканян О. С.

Представлений Науково-дослідним технологічним інститутом приладобудування.

31. Цикл робіт «Розробка теоретичних основ, конструкцій, автоматизованого обладнання та технології виробництва пасивних компонентів волоконно-оптичних систем передачі інформації і впровадження їх у виробництво».

Божко В. О., Бондаренко М. Ф., Кас'янов А. В., Малик Б. О., Невлюдов І. Ш., Несмянович В. Г., Сізько В. А., Филипенко О. І., Шавикін В. Г., Юр'єв Ю. В.

Представлений Харківським державним технічним університетом радіоелектроніки та Харківським науково-дослідним інститутом точного машинобудування.

32. «Електрометалургійний марганцевий комплекс України: наукові та проектно-конструкторські розробки, освоєння унікальних електропечей, впровадження нових енерго- і ресурсозберігаючих технологій виробництва феросплавів, підвищення конкурентоспроможності продукції та вирішення екологічних задач».

Білан В. Д., Величко Б. Ф., Гаврилов В. О., Гасик М. І., Грищенко С. Г., Коваль О. В., Люборець І. І., Овчарук А. М., Полєщук П. М., Ткач Г. Д.

Представлена Міністерством промислової політики України.

33. «Розробка теоретичних основ та широкомасштабне впровадження способу підвищення властивостей конструкційних сталей мікролегуванням порошковими дротами з високоактивними елементами».

Бать Ю. І., Бойко В. С., Булянда О. О., Дюдкін Д. О., Курдюков А. А., Ларіонов О. О., Позняк Л. О., Походня І. К., Тітієвський В. М., Троцан А. І.

Представлена Інститутом проблем матеріалознавства ім. І. Н. Францевича НАН України.

34. «Розробка та впровадження способів і технологій збереження геологічного середовища і забезпечення повноти ефективного, енергозберігаючого виймання запасів вугілля у Західному Донбасі».

Бондаренко В. І., Головчанський І. Є., Заїка В. Т., Півняк Г. Г., Разводов А. Г., Садовенко І. О., Халимендик Ю. М., Шміголь А. В.

Представлена Національною гірничою академією України.

35. «Цикл праць з наукового обгрунтування, розроблення та впровадження ресурсоенергозберігаючої технології та апаратури для ректифікації спирту».

Стабніков В. М., Циганков П. С.,

України в галузі науки і техніки

Малежик І. Ф., Аністратенко В. О., Прядко М. О., Домарецький В. А., Шиян П. Л., Таран В. М., Артюхов В. Г.

Представлена Українським державним університетом харчових технологій.

36. «Комплексне дослідження та реалізація переходу річкового транспорту України на ринкові умови господарювання».

Славов М. А., Бакаєв О. О., Підлісний П. І., Ревенко В. Д., Холчанський В. М., Даниленко В. А., Голікова С. В., Молдавський І. Д., Бондаренко В. М., Бєлов І. Р.

Представлена Радою з вивчення продуктивних сил України НАН України.

37. Англо-український словник у 2-х томах, К.: Освіта, 1996.

Балла М. І., Подолюк І. М., Атаманенко С. І., Сидоренко Г. М., Зінкевич Т. І., Лопата А. В.

Представлений Київським державним лінгвістичним університетом.

38. Наукова праця «Севастополь, 1941—1942: Хроніка героїчної оборони» (у 2-х кн.), К.: Україна, 1995.

Ванєєв Г. І.

Представлена Інститутом історії України НАН України.

39. П'ятитомна англомовна праця «Енциклопедія України».

Кубійович В. М., Данило Гусар Струк.

Представлена Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

40. Фундаментальне п'ятитомне дослідження «Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті».

Вервес Г. Д., Вєдіна В. П., Булаховська Ю. Л., Денисова Т. Н., Зорівчак Р. П., Наливайко Д. С., Бєляєва Л. В., Вальо М. А., Полєк В. Т., Погребенник Я. М.

Представлена Інститутом літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України.

41. «Палеомагнітні дослідження в Україні (теорія, методологія та впровадження в практику нового напряму в галузі наук про Землю)».

Третяк О. Н., Русаков О. М., Михайлова Н. П., Глеваська А. М., Завойський В. М., Цикора В. М.

Представлена Інститутом геофізики ім. С. І. Суботіна НАН України.

42. Цикл робіт «Геохімія, петрологія і рудоносність докембрію України».

Щербак М. П., Бєлєвцев Р. Я., Єсипчук К. Ю., Каляєв Г. І., Коваль В. Б., Куліш Є. О., Мельник Ю. П., Міцкевич Б. Ф., Нечаєв С. В., Щербаков І. Б.

Представлений Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України та Держкомгеології України.

43. Цикл наукових праць «Розробка теорії і практика побудови багатоканальних систем управління транспортними об'єктами і прокатними станами».

Тимофєєв Б. Б., Архангельський В. І., Богаєнко І. М., Пономаренко Л. А., Рюмшин М. О., Сбитнєв А. І., Кунцевич В. М., Мазур В. Л., Александров Є. Є., Кузнецов Б. І.

Представлений Науково-виробничою корпорацією «Київський інститут автоматики».

44. Цикл фундаментальних і прикладних досліджень з теорії сигналів та високопродуктивної обробки даних і створення на цій основі інформаційно-вимірювальних та проблемно-орієнтованих обчислювальних систем.

Бунь Р. А., Вальковський В. О., Грицик В. В., Драган Я. П., Погрібний В. О., Попов Б. О., Федорів Р. Ф.

Представлений Державним науково-дослідним інститутом інформаційної інфраструктури.

45. «Система інформаційно-аналітичного забезпечення законотворчої та правозастосовної діяльності».

Бурчак Ф. Г., Горьовий Л. Є., Дрогаль Т. Г., Здзеба І. О., Мацкевич Я. С., Морозов А. О., Севастьянов В. Ф., Швець М. Я., Шестопал І. В.

Представлена Академією правових наук України та Інститутом проблем математичних машин і систем НАН України.

46. Цикл монографій «Нові методи в теорії узагальнених функцій та їх застосування до математичної фізики».

Березанський Ю. М., Горбачук В. І., Горбачук М. Л., Кондратьєв Ю. Г., Крейн С. Г., Нижник Л. П., Ройтберг Я. А.

Представлений Інститутом математики НАН України.

47. Підручники «Рідна мова» 5 кл. К.: Освіта, 1994, «Рідна мова» 6 кл. К.: Освіта, 1995, «Рідна мова» 7 кл. К.: Освіта, 1996.

Ющук І. П.

Представлені Міністерством освіти України.

48. Підручник «Біохімія», К.: «Либідь», 1995.

Кучеренко М. Є., Виноградова Р. П., Бабенюк Ю. Д., Васильєв О. М., Войціцький В. М., Курський М. Д., Цудзевич Б. О.

Представлений Міністерством освіти України.

49. Комплекс підручників «Основи технічного обслуговування і ремонту автомобілів», кн. 1, 2, 3, К.: Вища школа, 1994, «Технічне обслуговування, ремонт і зберігання автотранспортних засобів», кн. 1, 2, 3, К.: Вища школа, 1991.

Канарчук В. Є., Курніков І. П., Лудченко О. А., Луйк І. А., Чигринець А. Д.

Представлений Міністерством освіти України.

50. Підручник «Залізобетонні конструкції», «Кам'яні та армокам'яні конструкції», К.: «Урожай», 1995.

Вахненко П. Ф.

Представлений Міністерством освіти України.

Публікуючи список робіт, допущених до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 1998 року, комітет звертається до наукових та науково-технічних товариств, наукових установ, підприємств, вищих навчальних закладів, учених та спеціалістів, широкої громадськості з проханням узяти участь у обговоренні перелічених праць і повідомити свою думку щодо їх змісту та складу авторських колективів.

Назви робіт і склади авторських колективів публікуються, в основному, відповідно до подань і уточнюватимуться при подальшому обговоренні.

Відгуки та зауваження, а також матеріали громадського обговорення робіт і їх авторських колективів просимо надсилати до 1 вересня ц. р. за адресою: 252650, м. Київ-5, вул. Горького, 51, Комітет по Державних преміях України в галузі науки і техніки.

Оголошення

ВАТ «Хмельницький завод КПУ «Пригма-прес» запрошує на роботу спеціалістів з маркетингу.

Стаж роботи — 3 роки, освіта вища. Можливе надання житлової площі в гуртожитку.

Довідки за тел. у Хмельницькому — 9-92-53, 9-92-24.

Арбітражний суд Волинської області (263005, м. Луцьк, вул. Грушевського, 30) за позовом акціонерного товариства «ФІКО» м. Києва, порушив справу № 759-018 про банкрутство Володимир-Волинської міжрайбази (264940, м. Володимир-Волинський, вул. Смотрицького) р/р 26006200068001 в АК АПБ «Україна», МФО 303031, код ЗКПО 01744145.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

22 августа 1998 года состоится очередное общее собрание акционеров ОАО «Универмаг «Донбасс» с предложенной повесткой дня:

— об итогах работы за 1997 год;

— утверждение изменений в устав предприятия ОАО «Универмаг «Донбасс»;

— о составе наблюдательного совета;

— выборы ревизионной комиссии;

— утверждение устава дочернего предприятия;

— утверждение положений, регулирующих деятельность общества;

— разное.

Место и время регистрации участников собрания: г. Лисичанск Луганской обл., пр. Ленина, универмаг «Донбасс», с 10 до 11 час., начало в 11 час. По всем вопросам и предложениям по проведению собрания обращаться по телефону 2-04-10.

Комиссия по подготовке собрания.

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Пріоритет», справа 2/878 від 20.11.97 р.; юридична адреса: 290018, м. Львів, вул. Головацького, 16/4; банківські реквізити: р/р 2467754 в АТ «Індустріально-експортному банку» (290005, м. Львів, пр. Шевченка, 23).

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом державно-комунального підприємства побутового обслуговування—перукарні «НІОЛ», справа 2/877 від 20.11.97 р.; юридична адреса: 290062, м. Львів, вул. Залізнична, 50; банківські реквізити: р/р 500313 у Скнилівській філії ЗУКБ, МФО 325042 (м. Львів, вул. Виговського, 34).

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом приватного виробничо-торговельного підприємства «Серфінг», справа 2/578 від 18.07.97 р.; юридична адреса: 290052, м. Львів, вул.Вигоди, 62/21; банківські реквізити: р/р 3468828 в АК «Електронбанку» (290601, м.Львів, вул. Грабовського, 11).

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Бакур», справа 2/793 від 23.10.97.; юридичнк адреса: 290052, м. Львів. вул.Широка, 84/12; банківські реквізити: р/р 1467879 у Скнилівській філії ЗУКБ, МФО 325042 (м. Львів, вул. Виговського, 34).

Арбітражним судом Львівської області порушено справу про визнання банкрутом приватного підприємства «Регистан», справа 2/73 від 22.12.97 р.; юридична адреса: 290054, м. Львів, вул. С. Петлюри, 2/60; банківські реквізити: р/р 00026006010635 у Скнилівській філії ЗУКБ, МФО 325042 (м.Львів, вул. Виговського, 34).

Арбітражний суд Львівської області порушив справи про визнання банкрутами:

МПП «Саша», справа 2/950 від 23.12.97 р.; юридична адреса: 290000, Львів, вул. Кульчицької, 12/96; банківські реквізити: р/р 468342 у Регіональному управлінні ПІБ Львова, МФО 325653 (Львів, вул. Гнатюка, 2);

ПП «Марцінковська», справа 2/952 від 08.12.1997 р.; юридична адреса: 290054, Львів, вул. Вагонова, 7/712; банківські реквізити: р/р 1369113 у Скнилівській філії ЗУКБ, МФО 325042 (Львів, вул. Виговського, 34).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: Львів-10, вул. Личаківська, 81.

Арбітражний суд Львівської області порушив справу про визнання банкрутом приватного підприємства «Лотос», справа 2/580 від 23.07.97 р.; юридична адреса: 290069, Львів, вул. Шевченка, 344/41; банківські реквізити: р/р 14681139 у Залізничному відділенні 6319 ДСК Ощадного банку України, МФО 325796 (290000, Львів, вул. Січових Стрільців, 9).

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів та можливих санаторів упродовж місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: Львів-10, вул. Личаківська, 81.

ЗАТ «Промисловий інвестиційний фонд» оголошує про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом двох місяців з моменту виходу цієї публікації. **Тел. 220-87-21.**

У номер

● *Вінниця*

Заправимо бензобаки... спиртом

Експериментальну партію паливного етанолу — висококтанової добавки до бензину — вироблено на Барському спиртзаводі.

На підприємстві знайшли нетрадиційний спосіб використання спирту. За підтримки концерну «Укрспирт» та безпосередньої допомоги спеціалістів УкрНДІспиртбіопроду і Українського університету харчових технологій. З перепрофілюванням заводу, нині тут протягом року можна виробляти більш як 20 мільйонів літрів етанолу. Сумішне пальне складається з 10% етанолу та 90% бензину А-76.

За словами фахівців, паливний етанол значно поліпшує якість бензину та зменшує кількість викидів шкідливих газів. Тому до виробництва новинки готуються ще на двох спиртзаводах — Гайсинському і Тростянецькому.

● *Сімферополь*

На підтримку депортованих

Понад 190 тисяч американських доларів надав Міжнародний фонд «Відродження» на реалізацію 33 гуманітарних проектів у рамках програми «Інтеграція в українське суспільство кримських татар, болгар, вірмен, греків і німців, які зазнали депортації». Більша частина коштів піде на освіту — видання підручників кримськотатарською мовою, підтримку національних шкіл, вивчення депортованими державної мови. Торік відомий американський фінансист Джордж Сорос надав для реалізації цієї програми майже півмільйона доларів. Стільки само буде витрачено і цього року. До фінансування інтеграційних заходів долучилися посольство Нідерландів в Україні, Фонд короля Бодуена, інші донорські організації.

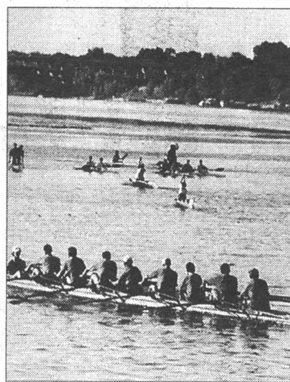
● *Запоріжжя*

Козацькі забави на Хортиці

З 31 липня до 2 серпня у Запоріжжі проходитиме другий Всеукраїнський фестиваль козацьких мистецтв.

У програмі фестивалю — вистави і змагання з різних стилів і видів національної української боротьби — бойовий гопак, «спас», «хрест», боротьба на пасках, першість з національного рукопашного бою. Серед призів — 5 бойових шабель, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

На набережній Дніпра знову погода Нептуна

Уже традиційними стають у Києві нептуналії. Як і торік, спортивно-театралізоване естрадно-розважальне дійство на воді розгорнулося на Печерську, у столичному Наводницькому парку на набережній Дніпра. Ніби передчуваючи появу Нептуна — володаря морських глибин, час від часу дощило. Організаторам акції — Печерській райдержадміністрації Києва, Громадському фонду Святого Андрія Первозванного за підтримки Управління з фізичної культури та спорту Києва, АСК «Укррічфлот», Київського річкового порту та ТОВ «Посейдон» — вдалося створити справжнє «мокре свято». Був тут і парад на воді (водні лижі та мотоцикли), стрибки з парашутом, показові виступи київських спортивних клубів та шкіл, виступи з тваринами від Спілки кінологів України, різноманітні конкурси і головне — яскраве театралізоване шоу українського Водяника та самого Нептуна... А пізно ввечері, як «на Івана, на Купайла», дівчата пускали вінки на воду. Завершилося гучне свято на воді молодіжною дискотекою під «супровід» зірок української естради.

Тетяна МІШИНА.

Щоб шлях не курився

Спонсор лотереї «ГУ»

П'ятнадцять легковиків та вантажівок об'єднання «КримавтоГАЗсервіс» беруть участь в автопробігові, що стартував у Сімферополі. Маршрут пролягатиме через Запоріжжя, Дніпропетровськ, Донецьк, Луганськ, Харків, Полтаву, Київ, Одесу, Миколаїв та Херсон.

Акція проходить під гаслом «Підтримаємо вітчизняного виробника».

Очолює автопробіг генеральний директор автофірми, депутат ВР АРК Анатолій Лазарев, котрий вважає, що 50 тис. гривень, витрачених на показові автогонки, окупляться вже цього року.

В умовах серйозної конкуренції «Газелі» та «Волги» найновіших модифікацій роблять усе, щоб утримати міжнародні позиції у виробництві автотранспорту України.

Тим більше, що 3 моделі, зібрані на «КримавтоГАЗі», на цьогорічному шостому міжнародному автосалоні в Києві завоювали 2 найвищі дипломи «За успішну і якісну роботу на українському ринку» та «За популярну модель представницького класу в Україні, виготовлену в СНД». Нині з кримського автоконвеєра сходить понад 30 моделей авто. Порівнюючи з минулим роком, це вдвічі більше. Кожен автомобіль, завдяки вмонтованим на них італійським і німецьким двигунам, здатен витримати без ремонту понад 1 млн. кілометрів. Ці показники —свідчення успішної конкуренції на зовнішньому ринку.

Наступного року Сімферопольський «завод Лазарєва» почне випуск серії «Фіат», далі — супермоделі «ГАЗ-3211».

Нині 20 комфортабельних мікроавтобусів «КримавтоГАЗсервісу» почали перевозити за найпомірнішими цінами пасажирів з аеропорту і 15 — із залізничного вокзалу Сімферополя.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Спорт

Блажевич сюрприз таки організував...

Так і хочеться вигукнути: а що ми казали, га?! Читачі нашої газети, либонь, помітили фотографію наставника хорватської збірної Мирослава Блажевича, яку ми вмістили напередодні чвертьфінальних матчів чемпіонату світу. І попередили тоді, що він разом із своїми гравцями неодмінно приготує сюрприз для німців. Що ж, мов у воду дивилися, наголошуючи на цьому. Втім, про всі події, що відбулися минулих п'ятниці та суботи, розповімо, не порушуючи хронології.

3 липня. Сен-Дені. Італія — Франція. 3:4 (основний і додатковий час — 0:0, післяматчеві пенальті — 3:4). Одинадцятиметрові у переможців реалізували: Зідан, Трезеге, Анрі, Блан, не реалізував Лізаразю; у переможених забили — Р. Баджо, Костакурта, Вієрі, не забили — Альбертіні і Ді Б'яджо.

Італія продемонструвала блискучий захист. І якби ця команда діяла трохи гостріше попереду, то ціни їй не було б. Звичайно, є в «Блакитній ескадрі» прекрасні форварди. Однак конкретно в цьому поєдинку і Дель П'єро, і Вієрі не мали потрібної підтримки півзахисту. Скажімо, тому самому Крістіану Вієрі часто-густо доводилося повертатися далеко в свої тили, щоб заволодіти м'ячем.

Трохи пожвавила справу поява на полі в другому таймі Роберто Баджо. Однак і він не зміг забити вирішальний гол. Хоча мав чудову нагоду на останніх хвилинах. Форвард діяв гостро і швидко, пробив ефектно, але м'яч пролетів повз хрестовину на мінімальній відстані.

Ось уже протягом десяти років італійці не виграють у французів. І ця спроба підопічних Чезаре Мальдіні виявилася невдалою. Хоча післяматчева «рулетка» могла стати щасливою і для «Скуадри адзурри».

Утім, перемога збірної Франції цілком логічна. Команда дуже старалася, створила чимало гострих моментів. І взагалі, думаю, що чемпіонат світу без участі господарів нагадав би весілля без жениха.

Як нам стало відомо, цей поєдинок спостерігав тренер збірної України Володимир Веремеєв, який із великими складнощами дістав квиток на трибуну «Стад де Франс» буквально за кілька годин до зустрічі. Після його повернення обов'язково постараємося отримати інформацію про нашого майбутнього суперника у відбірковому турнірі Євро-2000.

Нант. Бразилія — Данія. 3:2. 0:1 Йоргенсен, 2, 1:1 Бебето, 11, 2:1 Рівалдо, 27, 2:2 М. Лаудруп, 51, 3:2 Рівалдо, 60.

Чудовим учнем виявився форвард іспанської «Барселони» і збірної Бразилії 26-річний Рівалдо. Протягом часу після ганебної невдачі його команди у Лізі чемпіонів, де їй блискучу школу дало київське «Динамо», і «Барселона», і цей нападаючий значно додали у грі. Саме Рівалдо провів вирішальний матч у нелегкому поєдинку бразильців проти датчан.

Південноамериканці відмінно діяли попереду, демонстрували вишукану техніку. А от їхня оборона викликає чимало нарікань.

4 липня. Марсель. Нідерланди — Аргентина. 2:1. 1:0 Клюйверт, 12, 1:1 Лопес,18, 2:1 Бергкамп, 90. На 77-й хв. з поля вилучено нідерландця Нумана, а на 88-й —аргентинця Ортегу.

Як бачимо, у цій суперечці гідних суперників, які полюбляють гострий атакуючий футбол, справа до додаткового часу не дійшла. На останніх секундах фантастичний гол забив зірковий форвард збірної Нідерландів Деннис Бергкамп із лондонського «Арсенала». Отримавши вивірену до сантиметра передачу метрів на сорок (!) із своєї половини поля від Франка Де Бура, м'яко прийняв м'яча, елегантно обіграв суперника і поцілив у кут воріт. Зробивши все дуже швидко.

А в цілому поєдинок був класний. Кілька разів ворота обох команд рятувала штанга. Про велике напруження свідчать і вилучення з поля. Але це був, так би мовити, антураж. Головне, команди демонстрували футбол високої якості, даруючи вболівальникам радість.

Ліон. Німеччина — Хорватія. 0:3. 0:1 Ярні, 45, 0:2 Влаович, 80, 0:3 Шукер, 85. На 40-й хв. з поля вилучено німця Вернса.

Це був 100-й матч збірної Німеччини під керівництвом Берті Фогтса. Але цей ювілей виявився сумний. Хоча до моменту з покаранням Крістіана Вернса нічого не віщувало біди чемпіонам Євро-96. Добрий наш знайомець Руне Педерсен із Норвегії цілком справедливо показав червону картку Вернсові. Адже той відверто «зрізав» гострого форварда хорватів Давора Шукера. Хоча в інших випадках «мораліст» Педерсен чомусь заплющував очі на різні відверті неподобства.

Отримавши чисельну перевагу (хоча це не хокей), хорвати скористалися нею на всі сто відсотків.

Сьогодні в Марселі в першому матчі півфіналу зустрічаються Бразилія та Нідерланди, а завтра в Сен-Дені — Франція з Хорватією.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Давор Шукер давно вже вважається національним героєм у Хорватії.

***

Теніс

Вімблдонський турнір. Фінали. Жінки. Новотна (Чехія) — Тозья (Франція). 6:4, 7:6 (7:2). Пари. Новотна/Хінгес (Швейцарія) — Раймонд/Стаббз (США/Австралія). 6:2, 6:3. Чоловіки. Сампрас (США) —Іванішевич (Хорватія). 6:7 (2:7), 7:6 (11:9), 6:4, 3:6, 6:2. Пари. Елтінг/Хаархус (Нідерланди) — Вудфорд/Вудбрідж (Австралія). 2:6, 6:4, 7:6, 5:7, 10:8.

***

Футбол

Кубок УЄФА-Інтертото. Другий тур попереднього етапу. Перший матч. ВК «Копенгаген» (Данія) — «Ворскла» (Україна, Полтава). 2:2.

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс—224-72-54; ВІДДІЛ РЕКЛАМИ — 441-89-34, 441-89-44; телефакс—449-85-62.

E-mail: sekret@golos.relc.com

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 197135.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311127.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0